Suflet mateist

Revista catedrei de istorie-religie

2014

Colegiul National Matei Basarab

EDITORIAL

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

"Fiecare loc de pe pamant are o poveste a lui, dar trebuie sa tragi bine cu urechea ca s-o auzi si trebuie un gram de iubire ca s-o intelegi."
(Nicolae Iorga)

Este deosebit de emoţionant să ai ocazia să vorbeşti despre o instituţie de învăţământ şi cultură, la împlinirea a 155 de ani de activitate. Şi ce activitate! Aproape una de pionierat pentru învăţământul românesc. Într-o cronologie simplă, ar fi a doua şcoală, împreună cu prestigiosul Colegiu Naţional "Gheorghe Lazăr", care şi-a deschis porţile acum 155 de ani, în Bucureştiul de altădată.

Să nu uităm că aceste faimoase "lăcaşuri de spiritualitate" erau primele şcoli laice. Se ştie că organizarea învăţământului într-un mod dirijat şi generalizat se va face doar în pragul veacului al XIX – lea, în zorii trezirii sentimentului naţional în toată Europa. Până atunci şcoala se afla sub oblăduirea Bisericii, sub conducerea personalului clerical şi chiar multă vreme vor merge împreună, Şcoala şi Biserica. Una din cele mai importante publicaţii de redeşteptare naţională se va intitula chiar "Biserica şi Şcoala". Pridvorul bisericii era loc de adunare a copiilor care desluşeau buchiile şi primeau timid primele noţiuni de aritmetică, istorie şi geografie şi, de ce nu, primele cunoştinte despre religie şi părinţii Creştinismului, din frumoasele fresce.

Din a doua jumătate a secolului al XIX – lea, se manifestă implicarea directă şi eficientă a statului în organizarea sistematică a învăţământului. Decretul domnesc, al lui Alexandru Ioan Cuza, din 25 noiembrie 1859, este actul de naştere al celor două şcoli publice, Liceul Matei Basarab şi Liceul Gheorghe Lazăr.
De ce Matei Basarab? Multe au fost motivele pentru care cârmuitorii vremii au ales pentru această prestigioasă instituţie de învăţământ, numele unuia dintre cei mai iubiţi domnitori valahi.
În primul rand, Matei este amintit în rândul Sfinţilor Apostoli ai lui Isus, de Sfinţii Evanghelişti Marcu (III,18) şi Luca (VI,15) şi este foarte apreciat în tradiţiile creştine româneşti.

În al doilea rând, Matei Basarab s-a remarcat printr-o domnie lungă şi înţeleaptă, de aproape 32 de ani, cu realizari însemnate în toate domeniile (economic, politic, cultural şi artistic). Pe bună dreptate, Miron Costin, cronicar moldovean, îl aprecia a fi "*om fericit peste toate domniile acestei ţări, nemândru, blând, drept, om de ţară, harnic la războaie, aşa neînfricat şi nespăimântat cât poţi să-l asemeni cu marii oşteni ai lumii".*

EDITORIAL

no.203.078 - Since 1859

SUFLET MATEIST

Matei Basarab a fost un mare iubitor de cultură, deşi nu era un mare cărturar, a ştiut să atragă la curtea sa domnescă pe cei mai învăţati oameni ai vremii, care sub oblăduirea şi cu sprijinul domnitorului, au început să răspândească cultura în limba naţională. Alături de domn, cumnatul său, Udrişte Năsturel, a promovat un umanism cărturăresc şi împreună cu mitrpoliţii Teofil şi Ştefan, au făcut să apară cărţi de cult în limba poporului. Tipărirea cărţilor bisericeşti în limba română, nu a însemnat şi introducerea oficială a limbii române ca limbă de cult în locul slavonei. Epoca lui Matei Basarab a fost doar o etapă importantă în acest process atât de anevoios şi de lung. Totuşi, Matei Basarab, nu a fost numai un iubitor de cultură, el a fost şi un mare ctitor, aşa cum arată Constantin C. Giurescu, ”*Matei Basarab a fost cel mai mare ctitor bisericesc, al neamului nostru*” (este vorba de 120 de construcţii religioase).

Pentru Nicolae Iorga domnul a fost “*adevărat bun păstor şi părinte, care a ţinut ţara în cea mai deplină linişte, cu judecata bună şi cu dări cumpătate, un adevarat domn – părinte sau bunul ocrotitor al supuşilor şi tovarăşilor săi de arme”.*

Posteritatea a păstrat în memoria sa, aceleaşi aprecieri favorabile despre Matei Basarab Voievod, aşa cum îl prezenta francezul Vanel în 1689, care vorbea despre răposatul domn ca despre ”*un prinţ zelos pentru religia creştină şi foarte iubit de supuşii săi”.*

Iată doar câteva motive pentru care autorităţile vremii, însuşi Domnitorul Alexandru Ioan Cuza, au adus un prinos de mulţumire, marelui voievod şi au hotărât să dea numele său unuia dintre cele mai prestigioase lăcaşuri de învăţătură, din Bucureşti.

Noi, cei care astazi slujim pe altarul învăţământului românesc, împreună cu “învăţăceii”noştri, vom face ca numele COLEGIULUI NAŢIONAL “MATEI BASARAB”, să dăinuie în timp şi să strălucească la fel, cum au facut-o şi înaintaşii noştri, timp de 155 de ani. Le mulţumim!

Prof. Teofil Vultur,
Director al Colegiului Naţional “Matei Basarab”

POZE

1. Elevi şi profesori ai Liceului "Matei Basarab" la sfârşitul secolului ai XIX – lea (1895 – 1896)

2. Profesorii Colegiului Naţional "Matei Basarab" la începutul secolului al XXI – lea (2010)

Înfiinţat în anii tumultuoşi ai Unirii, prin decretul domnesc nr.158, emis în Iaşi, la 25 noiembrie 1859 de domnitorul Al. Ioan Cuza, Gimnaziul "Matei Basarab" are de rezolvat un număr de probleme, inerente începutului (găsirea unui imobil potrivit adăpostirii şcolii şi internatului, înzestrarea cu mobilier, dotarea cu material didactic, constituirea corpului profesoral, etc.).

Greutăţile începutului fiind depăşite, Gimnaziul şi Internatul se afirmă prin munca susţinută a profesorilor săi şi a personalului administrativ. Numărul elevilor creşte an de an, astfel că în octombrie 1864 se înfiinţează şi cele trei clase superioare, iar în septembrie 1865 este transformat în Liceu. Această creştere în plan calitativ, a determinat Eforia Şcoalelor să intensifice activitatea de dotare a şcolii cu material didactic (pentru studiul istoriei, geografiei, pentru istorie naturală şi anatomie, aparate de gimnastică, module pentru desen, aparate necesare experimentelor de fizică și chimie, cărţi pentru bibliotecă).

După ce a peregrinat prin mai multe clădiri din Bucureşti, toate improprii actului educaţional, în 1885 Liceul şi Internatul "Matei Basarab" s-au mutat în clădirea din cartierul Mircea Vodă-Lucaci, unde funcţionează şi astăzi (şi care reprezintă partea centrală a ansamblului construit ulterior). Clădirea a fost cumpărată de Ministerul Instrucţiunii Publice de la moştenitorii lui August Treboniu Laurian, la îndemnul lui Spiru Haret.

Petre Răşcanu în "Istoricul învăţământului secundar" (Iaşi/Tipografia Naţională, 1906, p. 67) aprecia în aceşti termeni clădirea Liceului "Matei Basarab":

"Local anume construit pentru şcoală, cu săli de clasă spaţioase, cu laboratoare de chimie şi cabinet de fizică, amfiteatru pentru experienţe, care corespunde tuturor cerinţelor, sală de desen şi gimnastică; localul este aşezat în una din părţile cele mai ridicate ale oraşului şi este înconjurat de trei curţi mari de recreaţie, dintre care una este plantată cu pomi."

Liceul a avut de la început un corp profesoral de elită: A. F. Nestor, Barbu Şeicaru, N. Capşa, Emanoil Bacaloglu, Eremia Circa, Florian Aaron, Casimiro Biscotini, Dimitrie Golescu, C.I.Şonţu, N.Longinescu, Grigore Ştefănescu, Ion Angelescu, C. Receanu. Mulţi dintre ei ca urmare a nevoii acute de personal şi datorită pregătirii lor au trecut în învăţământul superior.

La sfârşitul secolului al XIX-lea şi începutul secolului al XX-lea, vechilor profesori li se alătură nume noi, în majoritate licenţiaţi ai Universităţii Bucureşti, unii dintre ei cu doctoratul obţinut în capitalele Apusului European:

Ioan Slavici, I. P. Filibiliu, N. Velescu, G. Dem. Teodorescu, G. Ionescu-Gion, D. A. Laurian, Luigi Frollo, Sava Atanasiu, Enache Ciupagea, Mitriţă Constantinescu, Grigore Creţu.

Munca asiduă a corpului profesoral şi a elevilor a determinat rezultate pe măsură obţinute de această instituţie de învăţământ: sute de absolvenţi s-au orientat spre Politehnică şi Ştiinţe în general şi au devenit ingineri, profesori, oameni de ştiinţă. Peste ani, unii dintre ai au sporit faima ştiinţei şi culturii româneşti: Ion Mincu, Constantin Levaditi, Duiliu Zamfirescu, Nicolae Atanasescu, Constantin Banu, Iuliu Valaori.

Datorită faimei pe care şi-o făcuse Liceul, populaţia şcolară a crescut. Din clasele paralele de la Liceul Matei Basarab s-au constituit:

-1878 – Gimnaziul "Cantemir Voda";

-1892-Gimnaziul "Gheorghe Şincai";

-1913-Gimnaziul "Spiru Haret".

La începutul secolului al XX-lea, efectivul Liceului "Matei Basarab" creşte, depăşind 1000 de elevi cifră care o păstrează şi astăzi. Marile evenimente ale epocii marchează viaţa şcolii.

La 3 august 1877, în condiţiile în care naţiunea română era angajată în susţinerea operaţiunilor militare de la sud de Dunăre pentru cucerirea independenţei naţionale, directorul liceului, profesor Barbu Şeicaru informa ministerul de hotărârea profesorilor şcolii de a dona 10% din salariile lor până la sfârşitul războiului pentru acoperirea cheltuielilor militare (unul din faptele ce demonstrează implicarea cu modestie a profesorilor în rezolvarea marilor probleme ale societăţii româneşti).

Primul Război Mondial aduce mari şi grele privaţiuni Bucureştilor şi implicit şcolii.

Sabina Cantacuzino, sora lui Ion I. C. Brătianu/Ionel (în lucrarea " Din viaţa familiei Ion C. Brătianu, 1914-1919, Bucureşti, Editura Humanitas, p. 31-35) rememorează clipele trăite în aşteptarea intrării trupelor de ocupaţie germană în Bucureşti :

"Acum ne urmărea ideea intrării germanilor. De nu am fi avut o nestrămutată încredere în victoria finală, nici n-am fi putut rezista. Noaptea săream din pat, visând la tropotul trupelor inamice, la muzicile lor militare, la zgomotul camioanelor şi automobilelor. Când ne uitam afară în lumina lunii şi a felinarului,vai! îmi dădeam seama că nenorocirea nu se realizase încă. Renunţam la mine şi mă gândeam la cei plecaţi [în Moldova]. Zile de groază în aşteptarea invaziei, mai grozave chiar decât faptul brutal, precum agonia e mai

chinuitoare decât moartea însăşi.
Din lipsă de trenuri nu putusem evacua pe toţi răniţii transportabili. Bieţii soldaţi plângeau, văzându-se condamnaţi la captivitate în mâna germanilor.
Ca să menţină ordinea şi să ajute populaţia Bucureştilor, guvernul lăsase pe Lupu Costache, ministru de interne, pe Emil Petrescu, primarul Capitalei, pe generalul Mustaţă, ca prefect de poliţie şi pe Al. Crăsnaru. La început, îi credeam pe toţi solidari cu noi; încetul cu încetul însă, am văzut pe a cărui protecţie ne putem baza, care erau cu sufletul românesc şi care se puneau în serviciul vrăjmaşului...
În această stare sufletească eram când, în dimineaţa zilei de 23 noiembrie (1916) d. Crăsnaru ne anunţă, că la orele 16.00 trupele germane îşi fac intrarea în Capitală.
Oricât de preparaţi eram, ce lovitură! Tot ce iubeam pe lume am fi sacrificat să nu vedem Bucureştii în această clipă nenorocită, deşi o speram trecătoare...
Seara am avut cea dintâi dezamăgire asupra delegaţilor guvernului nostru: generalul Mustaţă, prefectul Capitalei, afişa, pe toate străzile următoarea ordonanţă :
<<Noi, generalul Mustaţă, ordonăm cele ce urmează:
La intrarea în capitală a armatelor Imperiale germane, toţi locuitorii, bărbaţi şi femei, vor avea o purtare cuviincioasă, oferind cu bunăvoinţă găzduirea de care voi avea trebuinţă.
Porţile şi uşile caselor vor fi deschise. Oricine, bărbat sau femeie, tânăr sau bătrân, care se va deda la acte ce ar aduce o insultă armatelor Imperiale precum: împuşcături cu vreo armă de foc ascunsă, aruncarea de orice fel de lucruri, cum şi ameninţare cu vorba ori cu gestul, va fi imediat pedepsit cu împuşcarea...>>

Ne scandaliza prefectul Capitalei, generalul Mustaţă. Întregul stil german pentru prima oară îl citeam, era cea dintâi ordonanţă în care Imperiale se scria cu I mare, în care ne amenința cu moartea.
Câte am mai văzut în urmă, până a nu le mai lua în seamă!
La 12 şi jumătate noaptea (24.XI.1916) germanii au ocupat Gara de Nord. Dl. Emil Petrescu ieşise înaintea lor pentru a le preda oraşul deschis, nu-i găsise însă. La Primărie li s-a citit actul de predare. Colonelul german l-a subscris, garantând siguranţa şi averea cetăţenilor, de se vor supune cererilor germane, dar, încheind, a crezut de cuviinţă să adauge în germană: ,,Noi nu suntem oaspeţi, ci învingători!"
De aici înainte suntem sub potcoava lor. Doi ani va ţine acest chin şi acest

întuneric. Vorba strămoşească: ,,Ne-a calcat vrăjmaşul, atunci am înţeles-o în toată oroarea ei. Când le auzeam tropotul pe stradă, când zăream pe unul din ei, parcă simţeam o durere fizica şi parcă, într-adevăr, ne călcau trupul nostru deodată cu pământul ţării. Precum învăţasem din copilărie, Dumnezeu a făcut pe om din pământul în care va trăi şi cu care va rămâne pe veci solidar.
Intrarea se făcu treptat. În mahalale s-au comis scandaluri tragice, mai ales de bulgari, devastări de case, lupte… Acum începe instalaţia lor. Germanii prin case, bulgarii, în toate împrejurimile, sunt trataţi ca nişte vasali. Veneau în mod arbitrar şi se instalau.
Ei alergau întâi la pivniţă, se îmbătau, apoi jefuiau nu numai pentru profit, dar şi pentru a devasta ca sălbaticii. "
Pe vremea ocupaţiei germane, Liceul a fost evacuat şi adăpostit în localul Şcolii Comerciale din strada Traian.
În clădirea liceului, rechiziţionată de administraţia ocupanţilor, s-a instalat un spital al trupelor inamice.
Profesorul Dimitrie Golescu, directorul cu delegaţie al şcolii este nevoit în noiembrie 1917 să treacă la evacuarea laboratoarelor, a cancelariei şi a locuinţei directorului (mobilierul claselor şi al sălii de sport a fost folosit drept lemne de foc de către germani). Evacuarea s-a făcut cu deosebită grijă, fără a putea împiedica totuşi dispariţia unor manuscrise şi cărţi aparţinând directorului Nae Ionescu-Barbă (hărţi, scrisori, monede, cărţi vechi, manuscrise).
În vara anului 1918, direcţia liceului şi corpul profesoral fac demersuri repetate pentru recuperarea clădirii, dar fără nici un rezultat; de-abia în toamna lui 1918, spitalul german este evacuat, iar cursurile reîncep în vechiul local după vacanţa de iarnă.
Prima manifestare a avut loc în sala de gimnastică la 24 ianuarie 1919, prilejuită de sărbătorirea Unirii Principatelor, moment cu profunde semnificaţii, în condiţiile desăvârşirii unităţii naţionale a tuturor românilor.
Perioada interbelică, fructuoasă economic și politic, înseamnă pentru școală mari lucrări de extindere și modernizare (sală de sport, sală de spectacole, clădirea internatului, locuința directorului, etajul al II-lea al clădirii principale) de care beneficiem și astăzi.

Prof. Viorica Popa

SCURT ISTORIC AL COLECTIEI MUZEALE DIN COLEGIUL NATIONAL " MATEI BASARAB"

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

Se împlinesc, în această toamnă, 155 de ani de la înfiinţarea liceului "Matei Basarab", astăzi "Colegiul Naţional", instituţie de învăţământ de grad secundar şi totodată, finalizarea organizării unei unităţi muzeistice cu locaţie generoasă în cadrul complexului de clădiri ale colegiului menţionat, de curând restaurate, una dintre puţinele unităţi de acest gen, cu regim interior de vizitare a exponatelor, nu numai din capitală , ci şi din alte oraşe din ţară, cu un deosebit rol educativ pentru elevi.

Istoria organizării muzeului şcolii ne arată diferitele etape parcurse pentru valorificarea importantului fond muzeistic acumulat în decursul vremii, de la expunerea parţialî a colecţiilor cu prilejul unor evenimente deosebite din viaţa liceului, până la organizarea de astăzi a exponatelor potrivit principiilor de restaurare şi intreţinere a obiectelor de muzeu.

Fondul muzeistic aflat în colecţiile colegiului s-a contituit în decursul vremii prin donaţii de la foştii profesori ai liceului, dar şi de la alte personalităţi, în special din Bucureşti, legaţi, într-un fel sau altul de instituţia respectivă; este vorba de obiecte numismatice, ceramică, textile, arta plastică şi decorativă, sticlă, porţelan, faianţă, fotografii, documente scrise începand cu cele în scriere chilirică, etc. Unele dintre aceste piese muzeistice au fost expuse, ocazional cu diferite prilejuri ca, de pildă, în momentul aniversării a 125 ani de la prima atestatre documentară a liceului (1986). Expoziţia a fost realizată în colaborare cu Muzeul Naţional de Istorie a României (dr.Florin Şerbănescu) şi profesori de istorie din colegiu: Nicolae Bârdeanu, Viorica Popa, Mihaela Coldea, Ecaterina Petchi-director.

Tot de istorie ţine şi faptul că în 1990, fondul muzeistic a fost predat în custodie la Muzeul Naţional de Istorie şi ulterior, în urma avizării de catre Direcţia Generală a Patrimoniului cultural-naţional, acest fond a fost restituit integral, colegiului în anul 2008.

SCURT ISTORIC AL COLECTIEI MUZEALE DIN COLEGIUL NATIONAL " MATEI BASARAB"

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

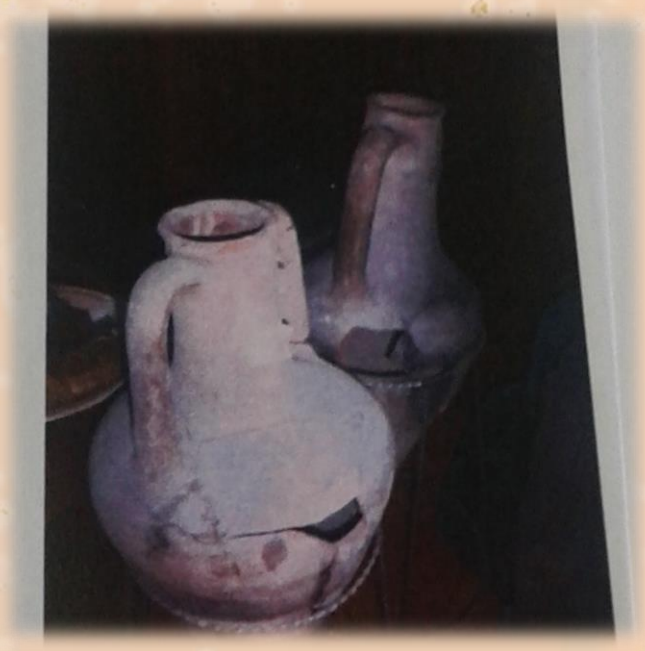

Într-o etapă ulterioară fondul muzeistic al Colegiului Naţional "Matei Basarab" a fost supus, potrivit reglementărilor în vigoare, unui proces de restaurare a pieselor de patrimoniu deteriorate (tablouri, icoane, ceramică, arme, fotografii) cu ajutorul unor specialişti de la Muzeul de Istorie al Municipiului Bucureşti, cu finanţare din fondurile Asociaţiei Parinţi-Profesori din Colegiu. Cu prilejul consolidării şi restaurării clădirilor s-a alocat un generos spaţiu, în vederea expunerii muzeistice a valorosului fond documentar. În funcţie de obiectele ce trebuiau expuse, s-au procurat şi materialele expoziţionale necesare: vitrine, simeze, panouri, suporturi metalice şi plastice, etc.

Totodată, s-a asigurat ambientatul specific muzeului: spoturi electrice, aparatură necesară măsurării umiditaţii, precum şi cele contra incendiilor etc, astfel încât să se asigure toate condiţiile necesare funcţionarii în bune condiţii a funcţiilor muzeului în vederea îndeplinirii rolului fundamental al acestei instituţii pentru evocarea şi cunoaşterea istoriei de către generaţiile de elevi ai şcolii. Proiectul de realizare a punctului muzeal al Colegiului Naţional "Matei Basarab" a căpătat contur şi mai apoi împlinire cu sprijinul unor importatnte instituţii din capitală şi din ţară : Colegiul National "Matei Basarab" – Director Daniela Elisabeta Popa iniţiator, proiect în anul 2005; Director Teofil Vultur în anul 2009 ;

Ministerul Culturii şi Cultelor – Direcţia muzee colecţii

Muzeul Naţional de Istorie a Romaniei

Muzeul de Istorie al Municipiului Bucureşti

Uniunea Artiştilor plastici

S.C. Madvem SRL- Buzău

precum şi al unor profesionişti în domeniu: Aurelia Lazăr, Şerban Constantinescu, Paula Erhan, Nicolae Catrina, Rodica Antonescu, Grigore Mihnea, Constantin Mardale, Vasile Manole, Cristian Bungiu, Petronela Fotea şi Mihaela Ciobanu.

SCURT ISTORIC AL COLECTIEI MUZEALE DIN COLEGIUL NATIONAL " MATEI BASARAB"

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

Inaugurat la 16 noiembrie 2010, ziua Sf. Matei – patronul spiritual al şcolii, cu prilejul aniversării a 150 ani de atestare documentară şi îmbogaţit mai apoi cu piese restaurate, punctul muzeal al Colegiului Naţional ''Matei Basarab'', deschide adevărate file de istorie, pe parcursul a cinci încăperi destinate expunerii colecţiilor: mobilier, tablouri, monede şi carte veche, albume şi fotografii, obiecte ce ţin de tradiţii din spaţiul românesc.

prof.Aurelia Mihaela Coldea

MATEI BASARAB SI EPOCA SA

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

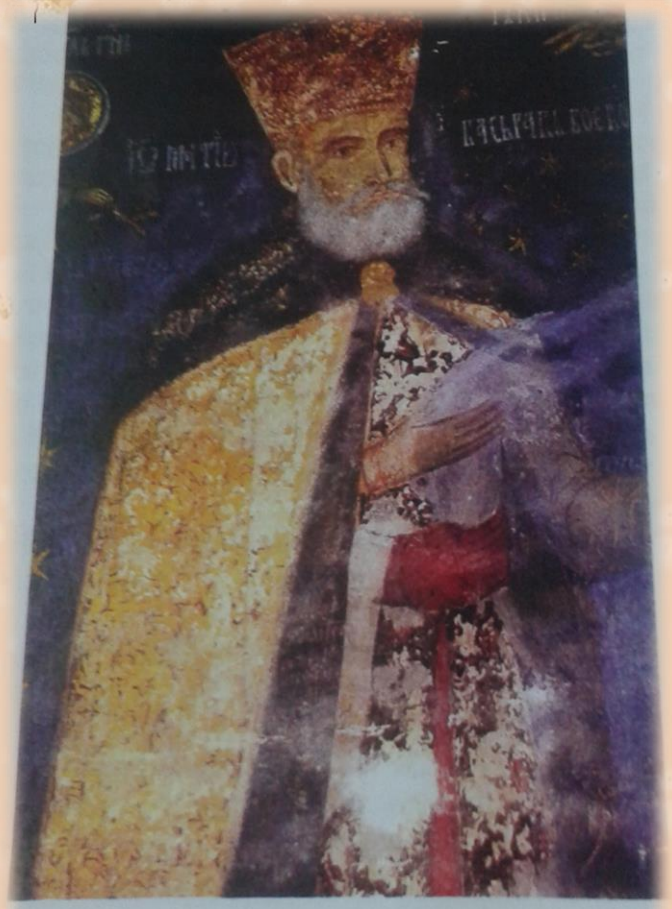

Matei Basarab –pictura votiva de la biserica anastirii Arnota, judetul Valcea

Domnia lui Matei Basarab în Ţara Românească şi a contemporanilor săi din Moldova şi Transilvania, Vasile Lupu şi Gheorghe Rakoczi I – reprezintă o adevărată “ epocă ” în istoria social – economică şi politică a Ţărilor Române , unul dintre momentele de vârf ale vieţii comunităţilor din secolul al XVII lea în spaţiul românesc.

Fiul lui Danciu, mare vornic din Brâncoveni, descendent în a patra genereţie, al lui Pârvu Craiovescu, soţul mamei lui Neagoe Basarab, Matei din Brâncoveni a deţinut o serie de dregătorii încă din vremea lui Mihai Viteazul şi a lui Radu Şerban, precum: postelnic, paharnic, mare agă. Ca boier, Matei din Brâncoveni şi a luat numele de Basarab din anul 1632, după o moşie a bunicii sale pe linie paternă, când se afla la Nicopol la Abaza-Paşa declarându-se “ nepotul răposatului Io Basarabă voievod“.

Matei din Brâncoveni, căruia i se spunea deja domn înca din 2 august 1632, precum în pisania bisericii Sf. Troiţă din Cămpulung, a fost ales domn de ‘’un mare sfat’’ în acelaşi august al anului 1632, beneficiind şi de sprijinul influentului Abaza Mehmed, paşa de Silistra şi al lui Oceacov “ispravnic” pe Dunăre.

La 20 octombrie 1632, Matei a intrat în Bucureşti, începând efectiv domnia, după ce a zdrobit, în bătălia de la Plumbuita (Obileşti- Pantelimon) oastea lui Radu Iliaş, numit de sultan.

Înalta Poartă era pusă în faţa unui fapt împlinit şi nu-i rămăsese, cum aprecia un observator olandez la 3 noiembrie 1632, decât să accepte alungarea lui Radu Ilieş pe de o parte, iar pe de alta, biruinţa noului domn.

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

În decembrie 1632, în faţa unui impunător alai, Matei Voda porni spre Constantinopol. Vreme de o lună a dus o aprigă luptă diplomatică împotriva inamicilor săi, grupaţi în jurul trimişilor lui Alexandru Iliaş, domnul Moldovei, izbutind la 3 februarie 1633 să fie confirmat în domnie şi însoţit cu alai de învestitură “cum nu s-au petrecut nici un domn”. Succesul diplomatic al lui Matei Basrab la Înalta Poartă, datorat, în parte sprijinului lu Abaza Mehmed paşa şi Gheorghe Rakoczi I, a fost plătit prin triplarea haraciului impus de sultan pentru “recunoaşterea unui voievod ales de ţară fără ştirea sa”.

Domn de ţară, ridicat de boierii ţării, împotriva voinţei Porţii, recunoascut de aceasta, cu, ajutorul pungilor de bani şi stăruinţelor externe, Matei Basarab trebuie să acorde atenţie unor factori, importanţi precum armatei, fiscalităţii, alianţelor cu vecinii, trei pioni pe care s-a sprijinit în lunga sa domnie.

Înca din primii ani, Matei Basarab a folosit parte din resursele ţării pentru plata datoriilor şi cheltuielilor făcute la Poartă cu sprijinul luării domniei, după care, ca un bun gospodar “a strâns avuţie“. S-a grăbit să câştige de partea sa Biserica acordând numeroase scutiri fiscale mănăstirilor, a ctitorit 30 lăcaşuri, fiind socotit “cel mai mare ctitor bisericesc al neamului nostru “. Urmând exemplul lui Matei Basarab şi al soţiei sale Elina, sora învăţatului logofăt Udrişte Năsturel, numeroşi boieri au ctitorit şi ei aproape 50 de lăcaşuri boiereşti, centre religioase şi de cultură ale vremii, plasând epoca lui Matei Basarab pe primul loc, în acest domeniu, în evul mediu românesc.

Construirea de mămăstiri şi biserici întărite, înzestra ţara cu un adevărat sistem de fortificaţii, ocolind, astfel interdicţia otomană privind ridicarea de cetăţi.

O atenţie deoasebită a acordat domnul, oştirii aflată în prim proces de trecere de la organizarea curtenească la cea slujitorească; pe de altă parte el a sporit numărul pedestraşilor cu arme de foc prin înfiinţarea corpului seimenilor.

Realizări importante sunt de semnalat şi în domeniul economiei Ţării Românesti. După cum au arătat cercetările efectuate până în prezent, epoca lui Matei Basarab, care se circumscrie în cea de a doua treime a secolului al XVII-lea reprezintă o etapă de înoire în domeniul economiei,în special în cel al producţiei meşteşugăreşti .

Aşa, de pildă, economia exploatării miniere capătă o conotaţie aparte.Matei Basarab,este cel care preia pe seamă domnească exploatarea minelor de la Baia de Aramă, aşa cum probează un document din 1644 în care

se arată : " că dacă am făcut domnia mea aceasta baie de aramă, fost-am tocmit domnia mea cu meşterii ei, căpitanul lor, cum să dea haraci într-un an 1000 taleri,…şi au dat pe această seamă doi, trei ani… ce domnia mea au ridicat aceasta baie " (D.I.R.B, XVII, Vol.1,pag.382).

Din documente mai aflăm că acelaşi domn organizează şi exploaretarea minelor de fier de la Baia de Fier, locuri miniere pe care le-a cumpărat de la doi mari boieri dându-le banii " în silă ", motivând că i-a obligat pe cei doi boieri să îi vănda Baia de Fier, deoarece înţelesese că este fier care să fie exploatat (D.A.NIC, mănăstirea Hurez, XIX/13). Dacă la acestea adăugăm înfiinţarea sticlărie de la Câmpulung la 1644 şi de asemenea înfiinţarea morii de hîrtie de la Călimăneşti pentru care unele sate erau obligate să aducă zdrenţe pentru procesul tehnologic al obţinerii hârtiei de scris, înţelegem contribuţia şi însemnătatea acestor realizări din timpul şi prin voinţa lui Matei Basarab la propaşirea economică a Ţării Româneşti inclusiv la biruinţa scrisului în limba română (realizarea în limba românaa codicelui Indreptarea Legii din 1652 precum şi sprijinul acordat primei tipografii din ţară, primită în anul 1635 de la Petru Movila, mitropolitul Kievului).

După cum se ştie, în secolul al XVII-lea se impune tot mai, pregnant linia politică statornică de Mihai Viteazul, de realizare a unităţii politice dintre Ţara Românească, Moldova şi Transilvania, sub forma unor raporturi interdependente, materializate într-un sistem de alianţe. Aşa, de pilda relaţiile lui Matei Basrab cu Gheorghe Rakoczi I de la care primise ajutoare pe care se afla pribeag în Transilvania, au avut un caracter de întelegere deplină. Edificatoare în acest sens sunt tratatele încheiate de aceştia în 17 iulie 1633 reînoire în 1635, 1636, 1640 întemeiate pe colaborarea politică dintre ţările amintite şi pe sprijinul reciproc în caz de nevoie.

Dar raporturile dintre voievozii provinciilor româneşti, au purtat, uneori, amprenta încordarii, nesiguranţei ajungându-se temporar, la conflicte militare, ca în cazul anilor 1637, 1639 când voievodul Moldovei, Vasile Lupu, sub impulsurile Porţii, a urmărit să obţină domnia munteană pentru fiul său Ioan, sau pentru el însuşi. Acţiunea a fost anihilată după cum relatează cronica lui Radu Popescu "iar au biruit Matei Vodă căt abia au scăpat Vasile Vodă cu puţini oameni la Braila". Împăcarea dintre voievozii Matei Basarab şi Vasile Lupu s-a realizat abia în 1644 prin mijlocirea a doi cărturari de frunte: mitropolitul Varlaam şi logofătul Udrişte Năsturel. "Actul de frăţie"a fost pecetluit cu înălţarea de către cei doi voievozi a câte o " biserică de

mulţămire către Dumnezeu pe pământul fratelui atâta timp duşman". În acest sens, Matei Vodă a ctitorit lăcaşul de la Soveja iar Vasile Lupu a ridicat la Târgovişte biserica Stelea, veche ctitirie a lui Ştefan Cel Mare, ridicată într-un context politic asemănător.

Sfârşitul Domniei lui Matei Basarab coincide cu unele transformări sociale intervenite în rândul categoriilor privilegiate care au dus şi la unele conflicte militare.În acest context istoric la 9 aprilie 1654 Matei Basarab se stingea din viaţă fiind înmormântat la biserica domnească din Târgovişte, mutat apoi la ctitorita sa din nordul Olteniei – Arnota.

Se stingea, astfel unul dintre marii domnitori, preţuit de cronicari şi de oameni din popor pentru faptele sale, Sunt cât se poate de elocvente, unele aprecieri ale vremii precum cea a contemporanului său moldovean Miron Costin, care îl socotea pe Matei Basarab un bun oştean şi diplomat: " nemândru, blându, dreptu, om de ţară, harnic la războaie aşa neînfrântu şi nespăimatu, cât pot să-l asemeni cu mari osteni ai lumii"(Miron Costin, Letopiseţul ……pagina 168), iar pisania de pe piatra de mormânt de la mănăstirea Arnota glăsuia următoarele: " Bărbat drept, îndurător şi milostiv [….] niciodată biruit ci biruitor şi a multe învingeri învingător, prea slăvit, înfricoşător duşmanilor, prietenilor de folos, îmbogăţitor al ţării sale „ , dovezi incontestabile ale personalităţii voievodului muntean .

prof.**Aurelia Mihaela Coldea**

Bibliografie

Istoria românilor, Academia Română, Ed. Enciclopedică,Bucureşti 2003, pag.105-135
Nicolae Iorga,Studii şi documente , vol.IV, pag. 194-195
Nicolae Soicescu, Matei Basarab, Bucureşti, 1988, pag. 59
Aurel Decei, Relaţiile lui Vasile Lupu şi Matei Basarab în lumina unor documente turceşti ,în AIIACN, XVI,1972, pag.66
Ion Sârbu, Relaţiile externe ale lui Matei Vodă Basarab, 1632-1654, Timişoara,1992, pag.122-123

CE ÎNSEAMNA CONCURSURILE DE ISTORIE DIN CNMB PENTRU ELEVI ?

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

De-a lungul timpului, în liceul nostru s-au organizat numeroase concursuri de istorie. Foarte mulţi elevi iubesc istoria. Nu vorbesc doar de cei de la profilul uman. De asemenea, cei de la real şi-au arătat interesul pentru această disciplină şcolară, chiar dacă nu este o materie de profil.

Istoria este o disciplină care te introduce într-o lume magică în care poţi afla totul despre trecutul tău şi despre strămoşii tăi. Este lumea în care afli cine eşti cu adevărat, este lumea în care oricine se regăseşte. De aceea, elevii liceului nostru şi-au arătat interesul pentru această disciplină, reuşind să organizeze numeroase concursuri cu ajutorul profesorilor lor. Aceste concursuri au reuşit să ne facă să colaborăm, ne-a făcut mai uniţi, dar ne-a dezvoltat şi spiritul competitiv. Cu timpul, concursurile au devenit o tradiţie a liceului noastru.

În fiecare an, prin organizarea concursurilor, elevii învaţă ceva în plus, se distrează şi îşi fac noi prieteni. Concursurile se desfăşoară într-un mod interactiv în care elevii îşi pot exprima gândurile şi ideile în mod direct, fiind ascultaţi de ceilalţi cu atenţie. La proba finală elevii trebuie să realizeze un eseu în care să îşi pună în valoare creativitatea şi originalitatea. Concursurile care i-au încântat pe elevii nostri în de-a lungul timpului sunt:

“*Basarabia, pământ românesc*” – dedicat unirii Basarabiei cu regatul României (27 martie);

“Personalităţi Mateiste” – dedicat patronului spiritual al liceului nostru, voievodul Matei Basarab, în săptămâna “Zilele Porţilor Deschise” (noiembrie);

“Unirea, naţiunea a făcut-o!” – dedicat unirii Principatelor Române sub domnia lui Alexandru Ioan Cuza (24 ianuarie);

“Tradiţii europene” – dedicat sărbătoririi Zilei Europei (9 mai);

“Holocaustul – genocidul împotriva umanităţii” – dedicate comemorării victimelor Holocaustului (27 ianuarie).

În final, am cerut părerea mai multor colegi referitoare la dragele noastre concursuri de istorie, iar fiecare şi-a exprimat viziunea despre desfăşurarea şi organizarea acestora:

“Sunt concursuri permisibile care îţi dau posibilitatea să improvizezi întocmai pentru că sunt organizate de elevi. Te ajută să îţi imbogăţeşti nu numai lecţiile de istorie ci întreaga cultură generală şi, prin intermediul lor, reuşeşti să îţi demonstrezi ţie că nu totul ţine de memorie ci şi de creativitate şi dezvoltare.” – Roxana Stancu, clasa a XI-a H

CE ÎNSEAMNA CONCURSURILE DE ISTORIE DIN CNMB PENTRU ELEVI ?

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

"Pentru mine concursurile la istorie au reprezentat o provocare, indiferent de tema istorică abordată de acel concurs. Mereu, concursurile au fost pregătite cu iscusinţă de către profesorii noştri, dar şi de elevi. Să nu vorbim de intesitatea concursurilor, toate desfăşurându-se într-un ritm foarte competitiv, lupta pentru primul loc fiind comparabilă cu luptele purtate de strămoşii noştri, însă armele noastre sunt constituite din cunoştinţele pe care le-am acumulat la orele de istorie. Acest trăiri sunt amplificate şi de liceul nostru, ai cărui pereţi "respiră" istorie!"

– Alexandru Berbecaru, clasa a XII-a D

"Participarea la concursurile de istorie din cadrul CNMB mi-au dat încredere în propriile puteri. Repetata participare la concursurile de istorie dedicate zilelor pe care le celebrăm în fiecare an, fără excepţie, m-au ajutat să cunosc alţi elevi care au aceleaşi preocupări şi pasiuni ca ale mele, fiind totodată şi răsplătită pentru rezultatele obţinute"

– Bungheţeanu Carla Iuliana, clasa a XI-a H

"În opinia mea, concursurile de istorie se desfăşoară într-un mod frumos, interactiv şi interesant. Temele de concurs sunt alese binişor…deşi altele în plus nu ar strica..."

– Marius Georgian Bobleaga, clasa a XI-a G

Articol realizat de Andreea Matei, clasa a XI-a H

O EXPERIENŢA UNICA, OLIMPIADA NAŢIONALA DE ISTORIE BAIA MARE, 2014

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

"Cred că până în momentul în care m-am găsit pe lista celor care au trecut de etapa municipală, doar în vise mi-am imaginat că aş putea fi olimpică. Un timp, încă mi s-a părut că visam."

Cu o săptămână înainte de ultima etapă, nici nu mai voiam să merg. O frică inexplicabilă de a nu reuşi mă bântuia nopţile. Doar încăpăţânarea şi dorinţa de a reuşi m-au ţinut pe acest drum.

În tren către Baia Mare, oraşul unde avea să se ţină ultima probă, nu am putut deloc să mă relaxez. Nici eu şi nici colegii mei din lot. Ne-am speriat reciproc spunându-ne: "Ne vor da asta şi asta, şi asta, etc.", astfel că am petrecut marea parte a celor douăsprezece ore de drum repetând diferite lecţii, pe care noi credeam că le vom întâlni în subiecte şi încurajându-ne unii pe alţii, chiar dacă nu ne cunoşteam încă foarte bine. Nu-mi dau seama cu siguranţă când am început să ştim mai multe lucruri unii despre alţii, dar ştiu, că încă de la început, am avut un sentiment de apartenenţă. Nu mă simţeam singură şi nu îmi mai era dor de trecut. Făceam parte dintr-un colectiv.

Pe cât de obositor şi plin de emoţii a fost drumul, nici nu se poate compara cu frica pe care am simţit-o în acea zi de marţi, în care se ţinea proba. Pot să spun că nu îmi mai amintesc cum am ajuns la centrul de examen, nici ce am simţit când am primit subiectul şi nici ce am scris. Cred că acesta este mecanismul meu de apărare împotriva stressului; tot timpul uit ce scriu după un test, concurs sau examen. Simţeam că parcă totul era un vis, un vis frumos, dar singurul mod în care puteam să mă trezesc era să-mi fac treaba. Acele trei ore au fost cele mai extenuante ore petrecute la un examen, însă după ce am dat lucrarea, am simţit un sentiment de profundă satisfacţie şi fericire. Un vis la care visasem încă din generală tocmai se împlinise.

Odată proba încheiată aveam înainte două zile de aşteptare tensionată. Totuşi acestea nu au fost dificile, deoarece, examenul fiind dat, emoţiile dispăruseră, iar noi puteam să petrecem şi mai mult timp împreună, bucurându-ne de această experienţă minunată. Miercuri a fost organizată o excursie prin Maramureş, unde am vizitat Cimitirul Vesel de la Săpânţa, Memorialul din Sighetul Marmaţiei şi o mânăstire maramureşeană. Cel mai mult m-a impresionat Cimitirul Vesel. Când am ajuns acolo, fiind ultima destinaţie, începuse să plouăm. Ne-am jucat în ploaie, redevenind pentru câteva clipe copiii mici, care credeam că nu

mai suntem, de vreme ce ajunseserăm până la etapa naţională a unei olimpiade şcolare.

Ziua în care nu am avut activităţi, am petrecut-o plimbându-ne prin oraş şi împrietenindu-ne cu reprezentanţii celorlalte judeţe. Serile ne găseau la hotel, pe hol de cele mai multe ori, unde, stând în cerc jucam cărţi, spuneam poveşti sau chiar discutam subiecte de istorie, literatură, etc. Nopţile le petreceam pe rând unii la alţii în camere, vorbind şi ”filosofând”, în loc să dormim. Am legat prietenii despre care cred că vor rămâne cu noi, indiferent de trecerea timpului.

În ziua în care se dădeau rezultatele, sufeream din nou de frică, însă de această dată aveam în jur oameni pe care îi cunoşteam mult mai bine şi care şi ei treceau acum, în premieră sau nu, prin aceeaşi experienţă. Nu m-am aşteptat la rezultatul pe care l-am obţinut: locul al patrulea pe ţară, prima menţiune, cu 80 de puncte. Sincer, în imaginarul meu, am crezut că nu m-am descurcat foarte bine, deoarece subiectele au fost destul de dificile şi neobişnuite. Am avut o surpriză frumoasă.

La cina festivă, la festivitatea de încheiere, dar şi pe drumul spre Bucureşti am avut lângă mine oameni pe care nu îi voi uita niciodată; pe care m-am putut baza, pe care i-am putut ţine de mână şi numi prieteni.

Am ajuns la Bucureşti într-o dimineaţă ploioasă. Deşi eram obosiţi şi fericiţi să ne revedem familiile, ne părea rău că ne despărţim. Petrecusem împreună doar o săptămână şi totuşi părea că ne cunoaştem de ani şi ani.

Nu pot spune că olimpiada a fost doar zâmbete şi bucurie. Încă de la prima etapă am realizat că doar prin muncă pot să ajung mai departe şi că la început vin greutăţile şi supărările. Au fost momente, în care, stând noaptea în pat m-am întrebat de ce fac acest lucru şi de ce nu mă dau bătută. Iar de fiecare dată răspunsul era acelaşi: pentru că vreau acest lucru, iar nimic valoros în viaţă nu se obţine pe căi uşoare. Olimpiada m-a învăţat să rezist chiar şi atunci când credeam că nu mai pot. M-a învăţat că doar pentru că vreau ceva, acel lucru nu mi se cuvine. Mi-a dovedit că pot să muncesc de patru, de cinci sau chiar şase ori mai mult decât de obicei. De asemenea, mi-a oferit o experienţă unică, în care am cunoscut oameni extraordinari şi în care mi-am dovedit mie însămi că totul este posibil atunci când îţi doreşti ceva şi munceşti pentru el.

Maria-Alexandra Vlad
Clasa a X-a H, Colegiul Național ”Matei Basarab”

SUB ZODIA CONCURSURILOR SCOLARE....

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

„Citeşte. Numai citind mereu creierul tău va deveni un laborator de idei şi imagini din care vei întocmi înţelesul şi filosofia vieţii.” – Mihai Eminescu

Concursurile şi olimpiadele şcolare constituie piatra de încercare a elevului care doreşte să atingă un standard de cunoştinţe superioare. Ani de muncă susţinută, pasiune, aspiraţie spre autoperfecţionare şi, nu în ultimul rând, înclinarea, înzestrarea şi aptitudinile sunt atributele comune ale olimpicilor.

Ştim că genialii greci ai Antichităţii au creat cultul olimpiadelor, dăinuitor în timp şi spaţiu, după nenumăraţi ani, găsindu-şi încă expresia, în competiţiile şcolare de mare anvergură. Aceste olimpiade, concursuri se desfăşoară după următorul principiu al competiţiei: câştigă doar cel mai bun.

În numele acestui dicton s-au organizat şi în anul şcolar 2013-2014 concursurile interdisciplinare (română-istorie): “*Primul Război Mondial şi România*” şi „*Memoria Holocaustului*”.

Spre deosebire de alte concursuri, cele interdisciplinare au un specific aparte, fiindcă, pe lângă informaţii şi raţionamente, elevii trebuie să dea dovada de o perspectivă estetică a lecturii care se obţine prin lectura şi o percepţie rafinată a fenomenului literar.

Etapele judeţene ale acestor concursuri s-au desfaşurat în luna mai obţinând note care să îmi confere prilejul de a participa la etapa naţională a celui de-a doilea concurs prin performanţa de a obţine locul I.

Evident, calificarea la etapa naţională a constituit pentru mine deschiderea unei uşi în care voiam să fac cunoştinţă cu persoane deosebite, elevi sârguincioşi, profesori dedicaţi, scriitori consacraţi vocaţiei lor.

Concursul Naţional „Memoria Holocaustului” s-a desfaşurat în perioada 14-18 iulie 2014 şi a fost găzduit de Colegiul Naţional „Coriolan Brediceanu” din Lugoj. Din echipajul pentru liceu a făcut parte şi o colegă de la Liceul Teoretic „Mihail Sadoveanu”.

Fiindcă concursul s-a desfaşurat atât pentru elevii de gimanziu, cât şi pentru liceu, echipajul de la gimnaziu al Municipiului Bucureşti a avut doi tineri elevi: o fată şi un băiat, pentru ei lectura şi comunicarea, munca şi talentul i-a determinat să fie dornici să-şi exprime în cadrul acestui concurs iubirea pentru aceste materii, aceştia reuşind să intre repede în spiritul olimpic.

SUB ZODIA CONCURSURILOR SCOLARE....

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

După părerea mea, concursurile, olimpiadele şi în definitiv competiţiile reuşesc să ofere ceva special; un sentiment de mulţumire, de împlinire pe care ar trebui să îl simtă toţi elevii.

Acest concurs a constat atât în verificarea cunoştinţelor la o probă scrisă având o bibliografie stufoasă cât şi o probă orală pe baza unui film sau al unui text la primă vedere ce miza pe tema acelui concurs la care trebuia să evidenţiem simţul critic, estetic, folosind atât tematica în speţă bibliografia cât şi cunoştinţele de limba şi literatura română.

Solicitat să împărtăşesc impresiile despre concurs şi emoţiile trăite şi colegilor mei de liceu am încercat să întocmesc un jurnal pentru a aşterne pe o coală de hârtie o crâmpeie a acestui minunat concurs.

Jurnal de olimpiadă

14-18 iulie 2014 Serduc, Lugoj

Duminică, 13 iulie 2014

Aş începe printr-o autoapreciere a faptului că uneori nu sunt punctual, să fiu echilibrat.

Cu toată străduania de care am vrut să dau dovadă n-am putut fi punctual pentru întrunirea care trebuia să aibă loc în Gara de Nord.

Evident, am întârziat câteva minute dar care îmi puteau fi nefaste, o consecinţă probabilă putând duce la pierderea trenului.

Profesoara de istorie care ne însoţea m-a iertat şi am pornit grăbiţi spre trenul care urma să plece în câteva momente.

Iată-mă deci în tren în această „aşezare mobilă” şi care era nerăbdător să plece.

Am făcut cunoştinţă cu noii mei colegi care îmi vor fi pentru o scurtă vreme colegi, prieteni şi...tovarăşi de drum. Pe drum m-am delectat cu lectura încercând să uit şi pentru a încerca să îmi alung emoţiile cu gândul la ceea ce avea să urmeze.

După aproximativ, să fii fost 12-13 ceasuri în care trenul gemea şi mergea tăcut, alene am ajuns la destinaţie...în gara din Lugoj.

După ce ne-am dat jos din tren, primul lucru a fost să inspir aerul curat al acestui judeţ unde vegetaţia-i caracteristică este silvostepa unde păduri de brad, molid, fag îl întâmpină pe călătorul ajuns în această zonă cu un parfum primăvăratic.

Echipajul nostru nedumerit încă aşteptă indrumările doamnei profesoare de istorie.

SUB ZODIA CONCURSURILOR SCOLARE....

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

Fiind nu tocmai în faţă ne-am dumerit mai greu căci chiar în gară voluntari ai „Asociaţiei Precept Ministries” din Surduc cu pancarde ne indicau locul adunării participanţilor pentru a ne îmbarca în autocar spre o nouă călătorie căci mai aveam până să ajungem la complexul asociaţiei amintite unde eram cazaţi.

În acea gară am văzut elevi numeroşi, totalizând un număr de aproximativ 86 de elevi.

Îmbarcaţi deci, pornim cu autocarul pe drum fiind o tăcere solemnă. Până la centrul Asociaţiei „Precept Ministries” am făcut un popas să luăm prânzul. După aceasta ajungem după un drum în care am admirat natura şi acolo întinzându-se şi lacul Surduc.

După repartizarea în cameră primim ecusoane şi mă grăbesc să fac cunoştinţă cu colegii de cameră...15 la număr.

Luni, 14 iulie 2014

În ziua următoare, luni 14 iulie are loc deschiderea oficială a concursului la Colegiul „Coriolan Brediceanu” din Lugoj, eveniment la care au ţinut să ne spună un cuvânt de bun venit: primarul oraşului, directorul Institutului pentru studierea Holocaustului în România “Elie Wiesel”, Alexandru Florian, directorul şcolii, inspectorii şi alţi oameni de seamă „reprezentanţi ai educaţiei”.

Primă zi, prin activităţile pregătite având un program stabilit se scurge repede având activităţi care ne ţineau conectaţi, vizitând locuri, cunoscând oameni, audiind conferinţe, vizionând filme. Ne sunt ţinute discursuri pline de încurajări.

În seara dinaintea concursului în camera 413 în care cei 15 liceeni împărţeau camera se întâmplă un lucru „radical”. În paturile noastre comode încercăm să mai memorăm date sau să „facem schimb de informaţii, să ne verificăm cunoştinţele cu colegul din dreapta, stânga”.

În dreapta mea, în patul alăturat aveam să cunosc un elev deosebit, din Iaşi.

După ce am făcut cunoştinţă am trecut la etapa de mai sus: „schimb de informaţii”; „verificare reciprocă a cunoştinţelor”. După cam trei ore, pe la 12 noaptea, toată camera amuţită unde liniştea domnea, dormea contingentul nostru de elevi.

Marţi, 15 iulie 2014

După micul dejun, suntem îmbarcaţi pentru a ne deplasa la liceul unde trebuia să susţinem proba scrisă cat şi cea orală.

După ce fiecare îşi află locul în sala unde era repartizat urmează trei ore de analizat cele aproximativ 100 de întrebări. Timpul s-a scurs repede şi după un scurt drum dus-întors pentru a lua prânzul urmează proba practică (plastică) pentru elevii de gimnaziu iar pentru cei de liceu, probă orală.

SUB ZODIA CONCURSURILOR SCOLARE....

Într-o încăpere a liceului ne este pus un material video ce descria tragică întâmplare a programului de la Iaşi din 27-30 iunie 1941, un program iniţiat de generalul Ion Antonescu, împotrivă cetăţenilor de etnie evreiască din judeţul Iaşi, acest program fiind determinat nu de situaţia politică a conjuncturii în care se afla ţara ci a antisemitismului fundamentat încă din secolul al XIX – lea în România.

După vizionarea filmului şi în urma tragerii la sorţi, suntem programaţi să intrăm în serie de câte cinci, extrăgând un subiect la întâmplare şi comentându-l istorio-literar pe baza filmului şi având suport bibliografia.

Planificată să dureze trei ore, proba orală va dură şase ore. În timpul probei orale uneori trebuie să ridici tonul fiindcă cei din comisie par obosiţi după atâtea ore de ascultat infamele fapte petrecute în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

După proba orală şi a unei plimbări a contingentului prin oraş, după aproximativ două ore are loc afişarea rezultatelor parţiale.

Elevii par a fi pe placul lui Caragiale. Aceleaşi personaje uşor încadrate într-o tipologie: elevul cu ochii roşii, care odată cu afişarea punctajului său, crede că întreaga lui viaţă e distrusă (dar care speră la o contestaţie), elevul fericit că a reuşit un punctaj bun şi că are visul de aspirant la o menţiune sau un premiu.

După proba scrisă aspiram măcar la un premiu, dar după proba orală aveam să constat că şi menţiunea e un ţel ratat.

Mă resemnez, luăm cina şi ne deplasăm la complexul Surduc.

Miercuri, 16 iulie 2014

...trece cumva şi noaptea. Sărbătorim sfârşitul aceste crâncene competiţii.

La ora 9:00 în sala de conferinţe “Precept Ministries” Surduc, Radu Ioanid, istoric şi filosof, directorul departamentului de Programe Arhivistice Inernaţionale al US „Holocaust Memorial Museum”, autor pe care l-am avut în bibliografie a prezentat „Holocaustul în România”. A fost o onoare de a-l vedea pe acest scriitor prin prisma faptului că după prezentare au existat sesiuni de discuţii în care s-a aprofundat tema studerii Holocaustului, a ororilor, a amintirilor care s-au petrecut în secolul trecut.

După discuţii interactive cu scriitorul şi pot zice om de ştiinţă fiindcă prin cărţile, tematicile variate abordate ne-a arătat geniul nevăzut al minţii sale, au urmat mărturiile lui Steven Auschnit, David Field, Mark Beretz, dar şi mărturia din New York a lui Irwing Roth, prin intermediul Skype.

SUB ZODIA CONCURSURILOR SCOLARE....

O zi încărcată, dar în pauzele dintre aceste prezentări sau seara în acest compus ne erau puse la dispoziţie terenuri de bachet, tenis de masă, de câmp, teren de fotbal astfel întrunind cerinţele dictonului latin: „Mens sana în corpore sano". O zi încărcată, prin activităţile sportive sau prin acest concurs însuşi în care dezbăteam diverse teme sociale au dus la socializare, a cunoşterii a unor elevi înzestrăţi de Dumnezeu intelectual, nu elevi, ci care mi-au devenit prieteni.

Joi, 17 iulie 2014

A fost o zi deosebită şi toate au avut ceva aparte. După vizitarea muzeului „Traian Vuia" din Lugoj s-au afişat rezultatele finale după contestaţii. Au fost şi evenimente fericite când unei fete îi fusese calculat prost punctajul.

După ceva timp de destindere de la orele 17:00 ne-am deplasat la Teatrul Municipal „Traian Grozavescu" unde a avut loc festivitatea de premiere, urmată de o conferinţă de presă. Această festivitate s-a desfaşurat la Teatrul Municipal.

A avut loc în cadul acesteia o conferinţă în care s-a discutat despre modul în care generaţiile viitoare trebuie să înveţe adevărul despre ceea ce s-a întâmplat în Holocaust şi despre cât de important este să evităm să se mai repete asemenea genocide de neimaginat, care totuşi au avut loc foarte aproape de noi.

A urmat apoi într-un cort de evenimente un moment special al serii.

Astfel, masa festivă de aici, închinată în cinstea tuturor participanţilor, indiferent de locurile pe care s-au clasat la concurs a fost marcată de oferirea de către primarul municipiului Lugoj, Francisc Rolden, a distincţiei "Cheia oraşului" lui Steven Auschnit, urmaşul unuia dintre cei mai importanţi investitori din perioada interbelică a Lugojului.

Vineri, 18 iulie 2014

...ora 9:00, plecarea....

Post Scriptum:

Etapa naţională presupune o munca asiduă, forţarea limitelor la maxim, în speranţa obţinerii unor rezultate cât mai bune care să încununeze munca de câteva luni.

Cu toţii, cu trenul alene am plecat de acasă încrezători, optimişti dar, după aflarea rezultatelor, încercam să mă consolez cu gândul unei a doua şanse.

Ştiu, cei care obţin rezultate bune dar şi cei care primesc o diplomă de participare ajung mai bogaţi spiritual şi ştiinţific decât au plecat, devin mai determinaţi.

SUB ZODIA CONCURSURILOR SCOLARE....

O pot confirma, fiindcă, deşi nu am reuşit să aduc niciun premiu Bucureştiului, am simţit, am trăit şi pot afirma că experienţa acestor concursuri este una dintre cele mai frumoase amintiri pe care le-am dobândit.

Prieteniile legate, cunoştiinţele căpătate, întâlnirea cu oameni deosebiţi, călătoriile, încrederea şi prietenia unui profesor incomparabil (inegalabil), dar şi dezamăgirile, obstacolele, supliciul obositor mă conving, îmi dau imboldul să le spun şi celorlalţi să meargă pe cărarea concursurilor, olimpiadelor pentru că se organizează pe perioada anilor de gimanziu şi liceu şi devin nestemate, pietre preţioase.

În final ţin să apreciez ambiţia colegei de liceu, a celor din gimnaziu în special elevei Liliana Ştefania Nicoleat care a adus premiul I Municipiului Bucureşti dobândit prin muncă, prin bună pregătire.

Dorinţa de a participa la concursurile de istorie a fost determinată atât de pasiunea mea faţă de istorie, cat şi de îndrumarea doamnei profesoare Viorica Popa căreia, ţin să-i mulţumesc.

Samuel Mireuţă

clasa a XII – a E, Colegiul Naţional “Matei Basarab“

MATEI BASARAB – REFORMATOR SI UNIFICATOR

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

Matei Basarab (n.1580, Brâncoveni - d.1654, Târgovişte) a fost domnul Ţării Româneşti între anii 1632 şi 1654. Matei Basarab a preluat prin luptă tronul, la 25 octombrie 1632, după ce l-a învins pe Radu Alexandru Iliaş, domnul numit de Poartă. Poarta, l-a confirmat, pe Matei Basarab, luând în considerare darurile făcute personal de acesta.

Printr-o înăsprire accentuată a fiscalităţii, reuşeşte să obţină sumele pentru plata tributului şi a altor daruri către turci, întreţinerea unei armate relativ numeroase (circa 40 000 de oşteni) şi bine echipată şi sporirea veniturilor personale. Asigură, cu autoritate, un echilibru între diversele grupări ale boierimii. Este caracterizat de contemporani ca fiind un bun gospodar şi oştean. Totuşi, înţeleptul domnitor se gândeşte şi la pătura foarte săracă a populaţiei care nu avea nici o posibilitate de trai şi înfiinţează asa-zisele calicii în care sărmanii primeau haine, mâncare şi, chiar bani. Dar cel mai important, Matei Basarab, din poziţia sa se implica activ în unele scutiri de taxe care va duce la o dezvoltare a activităţii meşteşugăreşti.

Este un adevărat reformator al societăţii şi deschis spre noutate. Măsurile sale economice au fost îndreptate, în special, spre creşterea veniturilor statului şi întărirea puterii domneşti. Matei Basarab a sprijinit producţia manufacturieră prin repunerea în funcţiune a minelor de la Baia de Aramă şi Baia de Fier, susţinerea unei mori de hârtie (Călimăneşti) şi a unei fabrici de sticlă. În timpul său au fost publicate Pravila mică (1640), tradusă din slavonă şi Îndreptarea legii (1652), cod de legi tipărit în limba română, legislaţie care prevedea, asemenea jurisdicţiei europene, inegalitatea pedepselor conform categoriei sociale din care făcea parte împricinatul. De sprijinul său şi al Doamnei Elina s-a bucurat şi introducerea tiparului în Ţara Românească, tipografia primită de la mitropolitul Kievului (1635), a fost instalată, pe rând, la Câmpulung, Govora, Dealu sau Târgovişte. Organizează la Târgovişte o şcoala pentru fiii de boieri. Lunga domnie a lui Matei Basarab a fost o epocă de fervoare religioasă şi dezvoltare culturală aşa cum o arată numărul foarte mare de ctitorii voievodale şi boiereşti. Matei Basarab a ridicat de la temelie 46 de biserici, la care se adaugă refacerea multor altora, atât în ţară, cât şi la Muntele Athos, precum şi pe teritoriul actualei Bulgarii, la Vidin şi la Şistov. Dacă Ştefan cel Mare a zidit 45 de biserici şi mănăstiri, Matei Basarab a zidit 46, atestate documentar, fiind astfel cel mai de seamă ctitor bisericesc al neamului românesc (conform lui Constantin C. Giurescu). Face numeroase danii la Muntele Athos, iar în 1645 plăteşte toate taxele datorate de mănăstirile de aici,

ridică biserici şi mănăstiri şi pentru românii din Transilvania, Moldova şi sudul Dunării.

Politica externă s-a caracterizat printr-un echilibru cu Poarta, caracterizată prin cumpărarea dregătorilor otomani, prin mari sume de bani, în vederea prevenirii problemelor legate de anumiţi pretendenţi şi participarea la luptele otomane cu creştinii. Are relaţii bune, pe toată durata domniei, cu principii transilvani Gheorghe Râkoczi I şi Gheorghe Râkoczi II, faţă de care se plasează pe poziţii de vasalitate, dar încordate cu domnul Moldovei, Vasile Lupu. Acesta încearcă să-l detroneze prin tot felul de intrigi pentru a-şi instala fiul, între cei doi născându-se o puternică duşmănie, materializată prin patru confruntări militare. În anul 1639, a înfrânt oastea lui Vasile Lupu, care intrase în Ţara Românească, în bătăliile de la Nenişori şi Ojogeni. În anul 1653, Matei Basarab l-a mai învins încă o data pe Vasile Lupu, în lupta de la Finta.

A încercat să intre în legătură şi cu alţi principi creştini, precum împăratul german sau regele Poloniei, pentru eliberarea de sub stăpânirea otomană şi pentru alungarea turcilor din Europa. Importanţa planurilor sale de eliberare de sub dominaţia otomană a popoarelor din Balcani este dovedită şi de faptul că Matei Basarab urma să fie numit "general al întregului răsărit". Este iniţiatorul şi comandantul general al Ligii antiotomane, constituită din Ţările Române, Polonia şi Rusia. Liga antiotomană a eşuat în cele din urmă din cauza lipsei de coordonare.

Sfârşitul domniei voievodului Ţării Româneşti a fost întunecat de răscoalele izbucnite în rândul armatei sale. Cronicile interne prezintă prima ridicare a slujitorilor, ea urmând la scurtă vreme după bătălia de la Finta. Din relatările păstrate rezultă că răsculaţii s-ar fi ridicat atât împotriva domnului, cât şi a unora dintre marii săi dregători. Mişcarea din primăvara lui 1653 a avut un caracter complex şi a fost înlesnită de uzura puterii autoritare îndelung deţinută de un domn acum bătrân şi bolnav, incapabil de a stăpâni situaţia devenită explozivă. Stăpânirea lui Matei, care părea atât de puternic consolidată, s-a prăbuşit în primul rând din cauza erodării temeliei sale, care era armata. Domnitorul nu a mai avut când să-şi realizeze intenţia de a înnăbuşi răscoala deoarece la 9 aprilie 1654 a închis ochii pentru totdeauna la Târgovişte. După o viaţă agitată, nu a avut parte de linişte nici în mormânt. La puţin timp după ce a fost înmormântat, osemintele i-au fost aruncate afară din mormânt de tătari. Au fost luate de oamenii săi de încredere după aceea şi depuse în cripta de la mănăstirea Arnota.

no.203.078

SUFLET MATEIST

- Since 1859

Matei Basarab a fost un om al timpurilor lui. Hrisoavele emise de acesta subliniază de o manieră clară apartenenţa sa la marea aristocraţie. Secolul al XVII-lea găseşte gândirea societăţii românești intre doua lumi: una profund conservatoare (a marilor boieri) şi una reformatoare (a micilor boieri). Populaţia, preponderent rurală, rămâne captivă străvechilor mentalităţi de clan, marile schimbări la nivel de mental colectiv apărând în rândurile clasei de mijloc.

Elogiat de Papa Inocentiu al X-lea pentru minunata sa bunătate sufletească, respectat de turci ca al doilea Mihai Vodă, considerat de Nicolae Iorga ca adevărat păstor şi domn părinte, caracterizat de istoricul Constantin C. Giurescu drept un domn cu remarcabile însuşiri: viteaz ostaş, ctitor desăvârşit şi diplomat încercat, tipul reprezentativ al domnului de ţară, Matei Basarab, cel mai de seama ctitor bisericesc al neamului românesc, şi-a văzut domnia caracterizată astfel de cronica vremii: "Ţara iubea pe Domn şi Domnul pe Ţară".

Tudor Anghel
clasa a X – a D

Mănăstirea Arnota (jud. Vâlcea)

În cadrul unui concurs la care am participat, datorită îndrumărilor doamnei profesor Iuliana Căplescu, am câştigat două zile de vizită a Parlamentului European de la Bruxelles. Concursul a constat în transpunerea unei idei proprii pe o planşă pictată de un artist, în cazul meu domnişoara Bican Arina cu care m-am înţeles grozav în timpul în care a pictat ideea mea:

Datorită acestei creaţii am obţinut locul doi la concursul care m-a dus pe mine şi pe doamna Iuliana Căplescu la Bruxelles, doarece încă eram minor şi a trebuit să am un însoţitor.

Totul s-a desfăşurat în zilele de 23-24 iunie 2014, exact când începea vacanţa de vară, care promitea multe, şi chiar s-a ţinut de cuvânt.

Ne îmbarcăm în avion, pe aeroportul din Bucureşti, Henri Coandă, în cursa Tarom: Bucharest-Bruxelles la orele dimineţii.

După 3 ore şi jumătate aterizăm în Bruxelles în urma unei survolări lungi în jurul oraşului, probabil din cauza aglomeraţiei. De asemenea, atmosfera aglomerată şi cosmopolită s-a simţit dinainte să intrăm oficial în Belgia când am stat la coada de la vamă circa jumătate de oră. Ajunşi la hotel, eu şi doamna Iuliana Căplescu ne-am ocupat camerele şi ne-am pregătit pentru vizita la Parlamentul European.

Spre Parlament am luat metroul care nu e foarte curat, însă am avut o surpriză şi mai neplacută în momentul în care am vrut să achiziţionăm cartela de intrare…. se putea plăti doar cu cardul la staţia respectivă, nu existau ghişee. Într-un final ne-am descurcat şi am ajuns la Parlament coborând la staţia numită Troon de la care nu am mai mers mult până am ajuns la intrarea în Parlamentul European.

La Parlament ne-am întâlnit cu persoana de contact, doamna Raluca Huluban care ne-a făcut turul Parlamentului prin sălile destinate presei: birourile de presă şi studioul de emisiuni, urmate de vizita în plen, imensa sală în care se iau deciziile importante. Acolo ni s-a explicat cum funcţionează sistemul de traducere în timpul votului şi majorităţile politice ale momentului.

După primul tur, am luat masa la Parlamentarium, care este un corp al Parlamentului European destinat strict vizitatorilor. La finalul mesei, am vizitat Parlamentariumul care spune amănunţit povestea Uniunii Europene din 1949 până în prezent printr-un ghid audio foarte bine pus la punct care folosea un sistem IOS (da, un sistem de operare Apple) datorită căruia scanai locuri special amenajate iar ghidul îţi spunea tot ce trebuia să ştii despre respectivul ,,topic". Spre finalul vizitei audio, am intrat într-o cameră în care apăreau informaţii despre present, ba chiar şi jocuri precum nişte tuburi mari, mobile cu care te mişcai şi scanai o ţară a UE, apoi îţi arăta informaţii economice despre aceasta. De asemenea, puteai scana foştii parlamentari trimişi de România, am aflat informaţii despre candidaţi precum: George Becali, Corneliu Vadim Tudor sau Elena Băsescu.

În urma terminării vizitei la Parlamentul European, ne-am decis să vizităm centrul Bruxelles-ului care s-a dovedit a fi splendid, în special Grand Place. Dar ceea ce a atras copilul din mine au fost ciocolata, macarons şi gofrele care mi-au luat ochii de la multe monumente arhitecturale însă nu şi de la microbiştii olandezi în stare de

ebrietate şi în grupuri mari de pe străzile centrale ale Bruxelles-ului…. eram în timpul Campionatului Mondial de Fotbal 2014 din Brazilia, astfel le-am înţeles entuziasmul datorită unor victorii obţinute de echipa Belgiei sau cum îi numesc ei, "diavolii Rosii".

Revenind la Centrul Vechi al Bruxelles-ului, punctul culminant este Grand Place, unde am văzut şi admirat clădiri istorice în stil baroc şi gotic precum: Palatul Regal, Primaria din Bruxelles de 96 de metri înălţime şi casele breslelor.

A doua zi, am servit micul dejun şi am plecat spre a doua vizită cu audio ghid. Ajunşi din nou la Parlament, ne-am întâlnit cu persoana de contact, o doamnă foarte sociabilă şi amuzantă care ne-a pus etichetele de vizitatori, apoi am începutul turul. Datorită faptului că în prima zi văzusem aproape tot datorită amabilităţii doamnei Huluban, ghidul de azi nu ne-a adus nimic nou decât câteva informaţii despre cum este împărţită cladirea mai în detaliu.

După tur, ne-am reîntâlnit cu persoana de contact şi iarăşi am beneficiat de amabilitate şi ne-a dus spre cantina unde am servit fiecare cafea şi suc, apoi mi s-a povestit despre bursele Erasmus şi multe oportunităţi pentru elevii UE.

În urma despărţirii de amabila doamnă Cristina, ne-am întâlnit cu europarlamentarul Cristian Preda care ne-a vorbit despre Tratatul de la Lisabona şi cum statele membre nu mai cedează suveranitate Uniunii Europene, de asemenea ne-a prezentat biroul său şi ne-a făcut o poză, apoi a postat aceasta poză pe profilul său de Facebook cu urmatoarea descriere: ,,Cu prof. Iuliana Căplescu şi elevul Alexandru Cristian, de la Colegiul Naţional Matei Basarab, în vizită la Parlamentul European''. Desigur, acest lucru m-a facut să mă simt grozav deşi nu am ieşit chiar excelent în poză.

Încheindu-se astfel ultima mea vizită oficială la Parlamentul European de la Bruxelles, am mai avut puţin timp liber de care am profitat pentru a vizita magazinul de ştrumfi din Bruxelles pe care l-am descoperit cu ajutorul GPS-ului. A urmat apoi tristul check-out la hotel, apoi ne-am îmbarcat spre trenul care ducea la aeroport, ne-am urcat în avionul spre Bucureşti şi iată-ne azi înapoi la liceu.

A urmat apoi tristul check-out la hotel, apoi ne-am îmbarcat spre trenul care ducea la aeroport, ne-am urcat în avionul spre Bucureşti şi iată-ne azi înapoi la liceu.

Dacă vreţi să vizitaţi un spaţiu străin, să descoperiţi noi culturi, monumente, civilizaţie contemporană şi cosmopolită vă recomand capitala Belgiei, Bruxelles-ul şi, de asemenea, menţionez faptul că Belgia şi Olanda au fost de-a lungul timpului state tampon precum a fost şi ţara noastră, între două mari puteri, în cazul lor Franţa şi Imperiul German sau Prusia şi, în cazul nostrum, Imperiul Otoman, Imperiul Ţarist şi Imperiul Austro-Ungar.

Alexandru Istrate,
clasa a XII – a G, Colegiul Naţional “Matei Basarab”

"Democraţia ateniană"

Democraţia ateniană dădea dreptul fiecărui cetăţean al oraşului să-şi spună părerea în problemele pe care le socotea importante. La o astfel de adunare care dezbătea problemele cetăţii, la tribună s-a urcat un atenian pe nume Timon, care a vorbit, ne spune istoricul Plutarh, cam în felul urmator: "După cum mulţi dintre voi cunoaşteţi, am şi eu, la marginea oraşului, o bucată de pământ, pe care a crescut un smochin. De-a lungul anilor, s-a făcut obiceiul ca toţi atenienii care doreau să se sinucidă să se spânzure de smochinul meu. Acum vreau să construiesc pe locul acela o casă, aşa că va trebui să tai smochinul. De aceea vreau să-i rog pe cei care ar mai vrea să se spânzure, să o facă, şi cât mai repede, ca să pot tăia copacul".

"Recorduri sovietice"

După ce comuniştii au preluat puterea în Rusia, au dorit să lase întregii lumi impresia că nimeni nu e aşa harnic şi inteligent ca poporul rus, că nicăieri nu sunt locuri şi lucruri mai frumoase.

În acest sens, i s-a făcut o propagandă uriaşă minerului Stahanov, care, a extras de paisprezece ori mai mult cărbune decât îi era norma. Bineînţeles că a fost ajutat de colegii lui, dar asta nu s-a mai spus. Se vorbea şi despre o femeie care nu a coborât şapte zile de pe tractor ca să are cât mai mult pământ. Mai pretindeau ruşii că ei sunt inventatorii radioului, iar o revistă apicolă anunţa că un stup de albine a dat într-un an o recoltă de 461 kg de miere, lucru imposibil oriunde altundeva în lume.

În privinţa învăţământului s-a aplicat şi în România, din fericire doar pentru un an şi doar în anumite şcoli, experimental, modelul sovietic. Acesta presupunea că din fiecare clasă răspundea doar un elev, ales la întâmplare, şi toată clasa primea notă după cum ştia sau nu acel elev.

"Mussolini"

Benito Mussolini, dictatorul italian, învăţător de meserie, fiu de învăţătoare şi de fierar, era ateu. Luând cuvântul la o întrunire, şi-a scos ceasul de la mâna, l-a aşezat pe tribună şi a spus: „Dacă Dumnezeu există, îi dau trei minute să mă trăsnească". Minutele au trecut, însă nu s-a întâmplat nimic. Dumnezeu este milostiv şi răbdător. Mussolini a fost cu adevărat "trăznit" în 1945, când a fost executat de către membrii Rezistenţei italiene şi spânzurat de picioare într-o piaţă publică din Milano.

Culese de prof. Iuliana Căplescu
Colegiul Naţional „Matei Basarab"

ANTON PANN -ÎNTRE DRAGOSTE SI IUBIRE PENTRU PATRIE

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

Renumitul Anton Pann a deschis ochii cel mai probabil undeva prin anii 1796-1798, data fiind incertă, pe meleagurile bulgăreşti, în satul Sliveni, în sudul Dunării. Acesta se numea de fapt Antonie Pantoleon-Petroveanu, iar părinţii erau de origine valahă, respectiv mama era grecoaică.

După ce rămâne orfan de tată, este dat de mama sa să înveţe de la dascălul bisericii din sat. Nu după mult timp, aceasta îşi ia cei trei copii, inclusiv pe Antonie, şi se mută la Chişinău din cauza izbucnirii războiului ruso-turc din anul 1806.

Micuţul Antonie datorită cunoştiinţelor sale minime muzicale, intră în corul Catedralei ca şi soprano. La nici trei ani de la refugiul lor, o mare catastrofă se năpusteşte asupra familiei Pantoleon-Petroveanu: cei doi fraţi mai mari ai lui Anton, proaspăt înrolaţi în armată, mor în timpul asedierii Brăilei (1809). Acest incident tragic îi determină pe el şi pe mama sa să se refugieze definitiv la Bucureşti în anul 1812.

Aici devine imediat paracliser la biserica Olari şi cântăreţ la biserică Sfintiilor de pe calea Moşilor. La şcoala lui Petru Efesiu îşi şlefuite şi dezvoltă talentele muzicale şi descoperă meşteşugul tiparului. După ce îi ajută pe ieromonahul Macarie şi protopsaltul Grigorie să întocmească cântările liturgice în româneşte şi să le aranjeze în baza noului sistem, este păcălit de aceştia nemenţinandu-i numele şi nerecunoscându-i contribuţia. Se spune că a studiat la Sf Sava, însă Ion Ghica susţine că ar fi urmat Gheorghe Lazăr.

Căsătoria din anul 1820 este una nefericită, însă din care a rezultat un fiu pe nume Lazăr. Acesta, ca şi tatăl lui, va fi atras de tainele bisericeşti şi va urma o carieră de preot. Însă, din punct de vedere al relaţiei cu soţia sa, Anton decide să divorţeze după şapte ani.

Din cauza mariajului nefericit, cum titrează unele voci la acea vreme, culegatorul de folclor, compozitorul şi poetul Anton Pann se exilează într-un târg neînsemnat pe atunci, în Râmnicu Vâlcea, în anul 1826.A început să lucreze la Episcopia Ramnicului, cânta la o biserică din oraş şi traducea scrieri. Ajunge să predea muzică la Mănăstirea Dintr-un Lemn, unde o cunoaşte pe sora Anica, cu care trăieşte o frumoasă şi furtunoasă poveste de

dragoste. Aceasta ar fi trebuit să urmeze o viaţă monarhala şi era minoră, având doar 16 ani. Dar aceste lucruri nu i-au oprit pe cei doi să fugă la Brasoc, unde Anica a îmbrăcat straie de bărbat şi a spus că este "ucenicul său". Aceştia au ales Braşovul în defavoarea Bucureştiului deoarece stareţa cunoştea foarte bine capitala, iar Anton Pann îşi făcuse multe cunoştinţe în oraşul de peste munţi în timpul revoluţiei lui Tudor Vladimirescu.

Anton Pann şi cu Anica s-au angajat la biserică Schei. Doar după câteva luni în care au locuit aici, au plecat în Bucureşti deoarece lumea devenise curioasă în privinţa Anicai ce se dădea drept băiat şi totuşi avea un glas subţire şi diafan cu care cânta în zilele în care se oficiau slujbe.

Întors pe meleagurile în care şi-a petrecut o bună parte din tinereţe, se adăposteşte în muncă de dimineaţă până seara. Motiv pentru care, în profida faptului că vor avea trei copii, Anica îl înşeală cu un anumit Alecu, ajutorul compozitorului. Stareţa Platonida, mătuşa fetei, după ce i-a adresat o scrisoare defăimătoare ţi ruşinoasă despre Anton Pann episcolului, unde a precizat că scriitorul este o persoană de morală îndoielnică, că bea mult şi îi răpise nepoata, renunţă la ideea de a-i despărţi, contribuie şi ea la răcirea relaţiei cuplului. Anica îl părăseşte pe acesta şi stă timp de un an cu Alecu, apoi rămâne singură.

Acesta începe să scrie versuri şi cărţi, văzând astfel lumina tiparului în 1830 "Versuri muziceşti" şi "Câteva versuri politiceşti". În anii următori scoate mai multe volume, iar în 1840 înfăptuieşte o a treia căsătorie, cu o tânără de doar 18 ani pe care cumpozitorul o va păzi cu străşnicie de teamă de a nu plecă şi aceasta.

În 1848 destinul face să ajungă dinou pe meleagurile din Râmnicu Vâlcea pentru că Bucureştiul era bântuit de holeră, dar şi pentru că vara obişnuia să meargă în Târgul Raureni pentru a vinde din cărţile sale. Coincidenţa face ca tot pe atunci se instalează revoluţia. Acesta participă la una dintre adunările din Grădina Publică din Râmnicu Vâlcea, cu ocazia unei sărbători locale, şi împreună cu un grup de seminarişti interpretează pentru întâia oară imnul "Deşteaptă-te, române!", pe versurile lui Andrei Mureşeanu ("Un răsunet").

Însă de-a lungul timpului au existat multe controverse în privinţa autorului şi a locului în care a fost cântat pentru prima data. S-ar fi presupus că nu Anton Pann ar fi compus muzică pentru versurile lui Mureşeanu sau că imnul ar fi fost prima dată cântat la Braşov. Alte voci îl acuzau pe compozitor că nu el, ci ucenicul său ar fi scris muzica. Dar dovezile spun că adevăratul compozitor ale

muzicii imnului este Anton Pann, pe versurile lui Andrei Mureşeanu.

Cântecul a devenit imnul României după 1989, că o strigare pentru o nou început al României, fiind un simbol de înalt patriotism şi dovadă ca în fiecare român zace flacăra nestinsă a mândriei că aparţine acestei ţări cu o istorie glorioasă. Aşadar, putem spune că Anton Pann este cel ce-a contribuit la unificarea noastră, lăsându-ne o astfel de moştenire ce-o vom duce mai departe cu fruntea sus.

Următoarele ca importantă şi consistenţă sunt cărţile de folclor. Acesta a găsit formulă prin care să lege intonaţiile muzicii de strană cu cele ale unor cântece populare. El a contribuit la dezvoltarea procesului de romanizare prin compozitile şi scrierile sale, motiv pentru care a îmbogăţit, se poate spune, folclorul autentic românesc.

Cum s-a spus şi în rândurile de mai sus, el este cel ce a dat poporului un scop prin imnul pe care ni l-a lăsat, dar acesta nu este şi unicul. Anton Pann este autorul liniei melodice imnului „Tatăl nostru”, imnul ortodoxiei româneşti. Espresivitatea liniei melodice şi expresivitatea textului sunt într-o corcondanţă perfectă şi demonstrează încă o dată capacitatea fără egal al geniului Anton Pann. Influenţa populară specifică compozitorului conferă lucrării o aer original şi sofisticat.

Din acest număr impersionant de volume traduse, 13 sunt cărţi de cult, fapt ce dovedeşte contribuţia acestuia la viaţa religioasă a cetăţeniilor acestei ţări. Pe lângă un imn ce va avea să devină simbol, ne oferă şi o vastă cultură religioasă.

Însă cum şi profesorul Vasile Vasile susţine în cadrul unei conferinţe: „Despre Anton Pann s-a scris mult, dar nu s-a prea scris bine. Majoritatea cercetătorilor au fost mai preocupaţi de viaţa sa personală decât de dimensiunea cărturarului Anton Pann. Înainte de a fi folclorist, poet sau traducător, el a fost ‘dascălul şcolii de muzichie’, aşa cum se semna peste tot”. Nu trebuie neglijat faptul ca acesta a tradus aproximativ 100 de volume, pe care le-a redactat, editat şi tiparit pe majoritatea de unul singur.

Acesta, pe tot parcursul vieţii a scris numeroase versuri. La 2 noiembrie 1854, la 57 de ani, moare din cauza tifosului fiind înmormântat în curtea bisericii Lucaci.

Giogan Claudia-Antonia
Toma Bianca-Mihaela
clasa a X - a D

CONCURS BASARABIA 2014

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

CONCURS BASARABIA 2014

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

MARCH OF THE LIVING DEAD

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

Dear diary,

Last three days was unforgettable. Those days were tiring but I've seen interesting place but creepy at the same time: Auschwitz and Birkenau.

After two exhausting flights we arrived at the final destination Krakow. There we were accommodated to the hotel.

The next day we went to Auschwitz to visit it and to participate at "March of the living". Once there we saw a large electric fence that surrounds a lot of barracks. At the beginning of the tour was just our group and the place was deserted and "cold". We visited barracks 4, 5, 9 and several. Inside them were pictures of prisoners, old clothes, pictures of camp before and during the Holocaust and personal objects of the people of that time.

I learned that the site was a camp for polish soldiers before the war. I found out about Dr.Mengele who was a mad nazist scientist who made experiments on humans. Here I saw what was written on the gate of Auschwitz: "Arbeit Macht Frei" which means "work release", this was a slogan who trying to hide the events happening inside the camp.

While I was there was a little creepy because in that area there have been many acts of violence who will not be forgotten. In that camp I included other feelings such as fear, worry, but also hope. Hope because some people have managed to escape, not many, but they managed.

What I can say is, Auschwitz is not a welcoming place and can not be visited as any other monument but also is a lesson of history wich never must be repeated.

After that we did a three kilometers march to Birkenau. That place looked like the picture of the history book. There we lit some candles and put them on the railway leading to the camp.

There were two hundred and fifty barracks but were demolished because the nazis wanted to hide their traces. We visited two of the remaining barracks were very high and cold. The camp was very well organized and almost impossible to escape.

At the end of the march was a program that included Jewish prayers, representative songs such as "Partisan Song" and video presentations about Jewish personalities such as Hugo Lowy.

The last day we visited Krakow and I saw Schindler's factory where they were rescued about three thousand Jewish and I found about

Schindler's List, Jewish Quarter and Wawel Castle, a castle built in gothic style, and the Old Town of Krakow which was full of churches.

At a traditional restaurant we ate a steak with cranberry sauce because nordic cuisine combines salty with sweet.

After that I flew back home.

For me this trip was not only to learn, I made new friends, I talked to people from other countries and I saw a new country, Poland.

Cosma Ştefan
Colegiul Naţional "Matei Basarab"
Bucureşti, aprilie 2013

Some people man say that Auschwitz is a place where people died 70 years ago and that there was a lot of grief. But for us, the persons who went there, it's a diferent thing. For me, it is a grave, a big grave for 6 million people. The atmosphere is breathtaking, seeing and standing in the place where, not so much time ago, men and wemen from all over the world were brought to work and die. I saw the beds and the bathrooms, things they had the moment they entered the camp through the main gate where is wrote „Arbeit Macht Frei", „Labour makes you free". Somehow, at the point of their death, they could have said they were free, free from the work that killed a lot of them, free from the persecutions, free from the unhuman conditions, free from the pain. Or somehow you can say the work they did freed others, helped them escape, find a refuge, try harder for their lives and now we can consider their deaths weren't in vain. Now we know what could happen and we know how to stop it.

Also, there, I've seen the faces of people who were there, who didn't last more that 3 months. Those persons were manutrated, bitten up and when they were no good for work they were killed with cold blood.

I don't know what kind of people could have worked there. Because of Hitler, they were trained to be guard dogs or killers, beings without any heart or soul that couldn't do anything but take orders and acomplish them.

As I said before, that place is a grave. Even if we were on the tour or on the march, it was quite and it felt kind of empty. There were 11.000 people on the march, everybody quite and respectful for what had happened in those places.

Myself, I still have nightmares about that place and I said to all the people I've talked to that they should not see that place. I can truly say that trip changed me for life, I may never be the same person that I was until then. Now I feel like I can criticize the people who say that life is unimportant, the people who live only for themselves and their own benefit, the people who kill or commit suicide. Auschwitz-Birkenau made me want to live my life to the fullest, to never consider death an option, to make the people around me understand that this life good or bad, it's their own life and they should treasure it no matter what.

Grigorescu Alina

Colegiul Naţional "Matei Basarab", Bucureşti, aprilie 2013

It is difficult to describe in one page what I felt at Auschwitz. That place took my mind and soul in a lot of places through my subconscious, and that got me into a world of black feelings.

Once I stepped on the polish earth where the concentration camp is placed, once earth of the Third German Reich, I strated to imagine the concentration camp once active. My mind played with comparations about past and present.

While visiting the buildings and reaching their history I imagined that once some hundreds of people lost everything. Reading documents, orders, lists containing the faith of the lives there, many of the documents contain orders that commands lots of human souls into death by starving, exshausting work, executions, and gas chambers, and those humans couldn't know that, they simply died.

Every step felt strange, thinking that once a part of hell was there and every prisoner wished to escape and never come back there, now many tourists stepped and will step into the concentration camp.

It was a sunny day, cold, but sunny, my legs felt a terrible pain but that pain was nothing compared to the pain felt in the past by the victims. So I walked, I left Auschwitz 1 and stepped into Auschwitz Birkenau 2, a much more bigger camp with rails, when once trains disembarcked victims. Such a huge plain one filled with buildings that served to the nazi extermination plans, such a long once electrical wire that served for keeping the victims captive. This concentration camp was the biggest killing machine compared to all the other camps.

I marched into Birkenau from the entrance to the end of the march I couldn't say any word, I stopped feeling hunger, pain and thirsty. I just watched this

huge harmful place, and stopped seeing anyone around. It took my soul into a black macabre march into the dead energy of the past where everything around was quiet and cold.

I couldn't ever imagine so much mobilisation into constructing, guarding, forcing jews and other victims into work until death and death into the gas chamber.

That is the place where lies a lot macabre history, death scenes, torture, pain, agony and people that lost their humanity.

At the end of the march I finally faced the huge mass of people that came there to comemorate the horrible things that happened in those places. That's the moment of scanning everything around me, and the forest I saw nearby is there since the massacre started, those trees saw everything, those trees were infected with their extermination for extermination of humans.....

Brick barracks, wood barracks, gas chambers, crematories, electric wire, gurad and control towers, square kilometers, humans that served for killing other humans.

The war bringed torture and suffer for everyone but this place was the middle of war crimes.

This place, brought me into a kind of meditation where nothing was more intersting then my vision about evertything described above.....

Istrate Alexandru Cristian
Colegiul Naţional “Matei Basarab”
Bucureşti, aprilie 2013

It’s amazing how a dream may come true. I’ve been fascinating by the Jewish history since I was in the primary school and last year I heard about this “March of the living” at Auschwitz for the first time. I vowed myself that I’ll do everything would be necessary to go there. And this year I can say that I was privileged and “blessed” with this journey. Even if it was short (only two days), it meant a lot to me.

I realized how much pain were the Jews forced to endure during the Second World War and it was hard for me especially to see pictures that represent people in different stages of their habitation there, and more than that, to see those baby clothes and shoes found (they were guilty just because they were born in Jewish families).

On one hand, we all would say that’s impossible that some people, also judged for their political visions or their nations could survive more than the rest, just

because they were put in higher positions (eg: capo). For that category of people, the life seemed “better”… but not for a long time. They probably didn’t suffer from starvation like others, but they were rejected by their co-inhabitants. It started a fight for survival and only those who ate more food, who managed to sleep somewhat, only those lived longer…and the main reason was to regain their families, their children and their lives.
Watching a movie about Jewish and Nazis people is not the same thing with visiting the place where all the torture took place; now, even the soundtrack of some movies sounds different for me, after I saw personal assets, suitcases, tons of hair and ashes that once represent a body of a person.
On 27 January this year, we (our school) commemorated the International day of Holocaust and I had the honor to organize and participate in a debate based on this theme. It was interesting and somehow, it prepared us for the journey. But nothing compared to the feeling I had in the concentration camp. For a moment, at the end of the march, during the speech of a Jew, there were pictures that run on a screen and I felt that one picture was taken right there, where the screen was placed; then, I can say that I was a little bit scared because it was like a déjà-vu…
To conclude this, I can only say that for me it was a unique experience I would never regret and more than that, I recommend to all the people who want to know something about their past, because, even if it sounds a little bit philosophical, “those who do not learn from history are doomed to repeat it”.

Niţu Anca Florentina
Colegiul Naţional “Matei Basarab”
Bucureşti, aprilie 2013

MARCH OF THE LIVING DEAD

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

Echipa “March of the living dead”:

- Istrate Alexandru Cristian
- Nitu Anca Florentina
- Grigorescu Alina
- Cosma Stefan

DUMNEZEIASCA LITURGHIE

no.203.078 – SEMNIFICATIE, TÂLCUIRE, IMPORTANTA – - Since 1859

Dumnezeiasca Liturghie este slujba principală a Bisericii, la care sunt chemaţi să ia parte toţi credincioşii. Ea este cunoscută şi prin alte nume, folosite cu precădere în primele secole creştine: *Euharistia* (fiindcă Sfânta Liturghie este în primul rând slujbă de mulţumire către Dumnezeu pentru toate darurile pe care ni le face); *Cina Domnului* (pentru că fiecare Dumnezeiască Liturghie este o actualizare a Cinei de Taină – actul de naştere al Sfintei Liturghii – aşa cum a poruncit Însuşi Hristos).

Centrul Dumnezeieştii Liturghii îl constituie *anaforaua*. În timpul ei, preotul Îi mulţumeşte lui Dumnezeu, rememorează Jertfa Mântuitorului, Îl roagă pe Dumnezeu-Tatăl să trimită Duhul Sfânt, prin a cărui lucrare să se prefacă darurile (pâinea şi vinul) în Trupul şi Sângele lui Hristos.

În ritul bizantin ortodox, se săvârşesc azi două Sfinte Liturghii: a Sfântului Ioan Gură de Aur (arhiepiscop al Constantinopolului în anii 398-404) şi Sfântului Vasile cel Mare (episcop al Cezareei Capadociei din 370 până în 379). Amândoua îşi au originea în Dumnezeiasca Liturghie a Sf. Apostol Iacob, slujită în prezent o dată sau de două ori pe an, în bisericile ortodoxe de limbă greacă (Liturghia Sfântului Grigorie Dialogul reprezintă un caz aparte, fiind lipsită de anafora; împărtăşirea se face cu Sfintele care au fost prefăcute la slujba din duminica precedentă).

Cele două Liturghii au suferit modificări de-a lungul timpului şi s-au influenţat

una pe cealaltă; îndeosebi cea de-a doua s-a modelat după dea dintâi. Ele se deosebesc astăzi prin anafora şi prin cele opt rugăciuni rostite de preot: ultimele trei dinaintea Cântării heruvimice; rugăciunea punerii-înainte a Darurilor; rugăciunea dinainte şi cea de după *Tatăl nostru*; cea de după împărtăşire şi cea a potrivirii, a consumării Sfintelor.

În cadrul ambelor Liturghii, momentele ei cele mai importante atât din timpul *Proscomidiei* cât şi din *Liturghia propriu-zisă*, au o istorie şi o semnificaţie aparte ce merită tâlcuită şi explicată.

- **Ectenia mare** (succesiune de cereri adresate de către preot lui Dumnezeu la care se răspunde fie cu *Doamne miluieşte*) a fost parte din Dumnezeiasca Liturghie din vechime, cu deosebirea că locul ei era în perioada bizantină în faţa Heruvicului, înainte de aducerea darurilor în altar.
- **Antifoanele** (cântări alternative ale psalmilor) erau cântate iniţial înainte de începutul Dumnezeieştii Liturghii: pe drum – în timpul procesiunii premergătoare Liturghiei, iar în biserică – în aşteptarea intrării solemne a patriarhului. După obiceiul de atunci, se cântau psalmi între stihurile cărora se intercalau scurte refrene. Începând cu secolul al XIV-lea, ritul bizantin a preluat pentru antifoanele duminicale şi ale praznicelor sfinţilor cântări din Obedniţă (slujba amiezii). Astfel, la primul antifon se cânta Psalmul 102, la cel de-al doilea, Psalmul 145, iar la cel de-al treilea, Fericirile în alternanţă cu scurte tropare.
- **Cântările de la vohodul mic.** Vohodul era în Bizanţ începutul Sfintei Liturghii. În momentul în care în biserica Sf. Sofia se cânta Psalmul 94, având ca refren imnul *Unule-născut*..., patriarhul rostea o rugăciune în faţa uşilor bisericii, apoi păşea înăuntru. Împreună cu el intra şi împăratul, dacă în ziua aceea lua parte la slujba de la Sf. Sofia. Astăzi, din Psalmul 94 sunt recitate mai multe versete doar în zilele de rând. Imediat după vohod sunt cântate tropare şi condace, imnuri caracteristice unei zile bisericeşti.
- **Sfinte Dumnezeule...** sau *Imnul Trisaghion*, a intrat în Dumnezeiasca Liturghie la începutul secolului al VI-lea, după ce în secolul precedent fusese cântat în timpul procesiunilor.
- **Citirile din Sfânta Scriptură.** Citirea şi tâlcuirea unor fragmente din Vechiul şi Noul Testament au reprezentat cele mai importante momente ale primei părţi a Dumnezeieştii Liturghii, încă de la începuturile creştinismului. Lectura alterna cu cântarea de psalmi. În timp, citirea din Vechiul Testament a fost abandonată şi numărul pasajelor lecturate s-a micşorat. Astăzi, s-au păstrat numai citirea din *Epistolele Sfântului Apostol Pavel* şi *Faptele apostolilor* de către cântăreţ şi citirea

din *Sfânta Evanghelie* de către preot. Din psalmi s-au păstrat unu-două stihuri şi refrenul *Aliluia*, cântate înainte de citirea Sfintei Evanghelii.

- **Heruvicul** (sau Cântarea heruvimică) a fost confirmat ca imn ce se cântă la vohodul mare, printr-un decret al împăratului Iustin al II-lea, în anul 574. Vohodul mare, situat la începutul celei de-a doua părţi a Liturghiei – numită „a credincioşilor", pentru că la ea participau doar cei botezaţi – eara momentul în care darurile erau aduse pe Sfânta Masă. El era echivalentul vohodului mic din prima parte a slujbei, Liturghia catehumenilor sau „a cuvântului", la care erau prezenţi şi cei încă nebotezaţi, pentru a afla cuvântul lui Hristos şi învăţătura Bisericii. Iniţial, heruvicul se intona de mai multe ori, în alternanţă cu alte cântări. Astăzi se cântă o singură dată, pe o melodie lentă şi bogat ornamentată, fiind împărţit în două de ieşirea preotului din altar. Îndată după Heruvic, începe intonarea cântării *Ca pre Împăratul.*
- **Cântările anaforalei.** La începutul creştinismului, preotul spunea rugăciunea anaforalei cu voce tare, fără întreruperi. După încheierea ei, credincioşii spuneau *Amin*, întărind astfel cererea pe care liturghisitorul o făcuse către Dumnezeu. Ulterior, diverse imnuri au fost intercalate în cuprinsul anaforalei, unele înainte de alcătuirea Dumnezeieştii Liturghii de către Sf. Vasile (de exemplu *Sfânt, sfânt, sfânt, Domnul Savaot*, introdus probabil la jumătatea secolului al III-lea). Începând cu secolele V-VI, în rostirea anaforalei au apărut schimbări, probabil din dorinţa de a atrage atenţia credincioşilor asupra importanţei momentului liturgic. Pe de o parte, preotul spunea textul cu voce joasă, lăsând să se audă doar câteva fragmente. Astăzi, Cântările anaforalei le constituie *Răspunsurile Mari* către rostirile preotului; citirea *Crezului*; cântarea *Pre Tine Te Lăudăm,* intonată aproape şoptit de către strană şi credincioşi (acesta este momentul prefacerii darurilor în Trupul şi Sângele Domnului) urmată de cântarea *Axionului* (către Născătoarea de Dumnezeu).
- **Chinonicul** este un stih, de cele mai multe ori provenit dintr-un psalm ce se cântă în timpul împărtăşirii. Istoria chinonicului se aseamănă cu cele ale cântărilor altor momente liturgice. Către sfârşitul secolului al IV-lea, în Antiohia şi Palestina se cânta un psalm (de obicei Psalmul 33) la împărtăşirea laicilor. Cântăreţii cântau versetele psalmului, iar comunitatea răspundea cântând un refren (*Gustaţi şi vedeţi că bun este Domnul*). Nu după mult timp, obiceiul a fost preluat şi în Constantinopol. Cu timpul, a crescut numărul refrenelor, care au fost corelate cu anumite sărbători, şi s-au adăugat imnul spre a fi cântate între versete şi la sfârşitul psalmului. De prin secolul al XII-lea, psalmii au ieşit din uz,

păstrându-se doar refrenele, devenite chinonice, şi câteva imnuri, cântate acum separat, după împărtăşire. Melodia chinonicelor a devenit mai amplă, mai ornamentată, iar interpretarea ei a trecut în grija exclusivă a cântăreţilor. Textul unui chinonic este format din stih şi exclamaţia *Aliluia* (aceasta din urmă lipseşte câteodată).

Acum, trecând pe lângă toate aspectele legate de tipic şi rânduială, momentele liturgice nu sunt întâmplătoare, ci au fost alese şi „zidite” cu un scop, căci Sfânta Liturghie nu este altceva decât un „rezumat” al vieţii Mântuitorului de la naştere până la răstignirea pe cruce, Înviere, pogorârea la iad şi Înălţarea la Cer. Aşadar, astfel se diferenţiază Liturghia de toate celelalte slujbe din cadrul Bisericii Ortodoxe (cele şapte laude, ierurgiile etc.). Pentru noi, creştinii, ea este mai mult decât obligatorie, căci duminica toată suflarea omenească ar trebui să fie prezentă la săvârşirea Dumnezeieştii Liturghii. Cu toate că nu prea se întâmplă aşa, atâta timp cât ea se mai săvârşeşte în cadrul fiecărei biserici de pe acest pământ şi va mai exista măcar un credincios care să participe la săvârşirea ei, şi Dumnezeu îşi va mai întoarce faţa către noi, căci „doar Sfânta Liturghie mai ţine lumea” (Pr. Arsenie Boca).

Bobleagă Marius Georgian
clasa a XI – a G, Colegiul Naţional „Matei Basarab”

COMEMORAM 300 DE ANI DE LA MARTIRIUL SFINŢILOR BRÂNCOVENI (1714)

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

Sfântul Voievod Constantin Brâncoveanu s-a născut în data de 15 august, anul 1654, părinţii săi fiind postelnicul Matei Brâncoveanu şi doamna Stanca din familia Cantacuzino. Deoarece din copilărie a rămas orfan de tată, de creşterea şi educaţia lui s-a ocupat stolnicul Constantin Cantacuzino. A dobândit o educaţie aleasă de la unii dintre cei mai mari dascăli ai vremii. Datorită cunoştinţelor dobândite, hărniciei şi iscusinţei sale, a fost promovat, încă de tânăr, în dregătorii însemnate. După moartea Domnitorului Şerban Cantacuzino, începând cu data de 29 octombrie 1688, a urcat pe tronul Ţării Româneşti, fiind uns de către Mitropolitul Teodosie.

Sfertul de secol al domniei sale (29 octombrie 1688 - aprilie 1714) a fost marcat de spiritul său harnic şi jertfelnic pentru păstrarea credinţei creştine în vremuri de stăpânire otomană. Jertfelnicia voievodului muntean s-a exprimat mai întâi prin dărnicia sa în calitate de ctitor şi binefăcător al locaşurilor de cult din Ţara Românească, Moldova şi Transilvania, şi prin mărinimia arătată faţă de creştinii ortodocşi din regiuni siriene, georgiene şi

arabe, precum şi faţă de vieţuitorii multor locuri sfinte ale Răsăritului creştin. Aşadar, acest domnitor român credincios s-a remarcat prin hărnicie şi dărnicie, ca un bun organizator şi un ctitorde biserici, precum şi de artă şi cultură naţională.

Sfântul Martir Constantin Brâncoveanu a fost un neclintit mărturisitor al credinţei creştine ortodoxe şi un promotor creştin al culturii româneşti. Profunzimea sintezei brâncoveneşti dintre credinţă şi cultură, dintre valorile artistice din Răsărit şi cele din Apus, s-a dezvoltat creativ într-un stil artistic distinct în istoria civilizaţiei europene, cunoscut sub numele de *stilul brâncovenesc*.

Însă, moştenirea culturală brâncovenească a dobândit valoare simbolică duhovnicească şi mai mare odată cu jertfa martirică a acestui principe român creştin ortodox, profund credincios până la moarte**.** Conform *Sinaxarului* zilei de pomenire a Sfinţilor Martiri Brâncoveni (16 august), în Săptămâna Sfintelor Pătimiri ale Domnului Hristos (luna aprilie din anul 1714), Constantin Vodă Brâncoveanu, împreună cu fiii săi şi cu sfetnicul său de încredere, Ianache, a fost arestat şi dus la Constantinopol, în capitala Imperiului Otoman. Aici, sultanul Ahmed al III-lea a poruncit torturarea voievodului român şi a fiului său cel mare până când aceştia vor renunţa la credinţa creştină şi vor deveni mahomedani. După patru luni de chinuri cumplite, în data de 15 august 1714, când aniversa 60 de ani, la sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului, Voievodul Constantin Brâncoveanu, cei patru fii ai săi, Constantin, Ştefan, Radu şi Matei, şi Ianache sfetnicul au fost decapitaţi, primind moarte martirică. Trupurile martirilor au fost aruncate în mare, fiind recuperate şi îngropate de creştini în biserica Mănăstirii Maicii Domnului din Insula Halki, aflată în vecinătatea oraşului Constantinopol (azi Istanbul). Şase ani mai târziu, trupul voievodului martir Constantin a fost adus în ţară de către soţia sa, doamna Maria (Marica), şi înmormântat în ctitoria sa din centrul oraşului Bucureşti, în biserica „Sfântul Gheorghe –Nou”. Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în şedinţa sa din 19-20 iunie 1992, a hotărât canonizarea Martirilor Brâncoveni, având ca dată de pomenire ziua de 16 august a fiecărui an.

BISERICA DIN ŢARA ROMÂNEASCA ÎN TIMPUL LUI MATEI BASARAB

După Mihai Viteazul (1593-1601) au urmat mai multe domnii scurte şi neînsemnate, până ce scaunul Ţării Româneşti a fost ocupat de paşnicul şi înţeleptul Matei Basarab (1632-1654). În timpul său, Biserica a putut desfăşura o activitate deosebit de rodnică, aşa cum nu mai cunoscuse de mult.

Matei Basarab a fost cunoscut, încă din timpul vieţii pentru evlavia sa. Un autor francez nota, la anul 1689: „*Matei Basarab era un prinţ zelos pentru religia creştină şi foarte iubit de supuşii săi*". Un autor anonim scrijelea, pe o cărămidă de la Târgovişte, următoarele slove: "…*mai bun domn decât Mateiiu vodă n-au fost niciun domn*".

Cronicile amintesc şi ele, despre viaţa sfântă a domnitorului, lucru cunoscut de tot poporul, că a fost un om curat sufleteşte, că a făcut lucruri minunate în viaţă şi în domnie. O singură cununie a cunoscut în viaţa sa, aceea cu Elina Doamna, sora marelui cărturar Udrişte Năsturel. Turcii se temeau să se confrunte cu el pentru că îl vedeau ca pe un al doilea Mihai Vodă Viteazul, de aceea au vrut de multe ori să-l prindă şi să-l ucidă dar, cu ajutorul lui Dumnezeu, Matei Basarab a scăpat de fiecare dată.

În ziua de astăzi sunt tot mai mulţi cei ce susţin trecerea domnitorului în rândul sfinţilor, cel mai întemeiat argument pentru canonizarea lui Matei Basarab fiind acela că a zidit mai multe lăcaşuri sfinte în Ţara Românească decât oricare alt domnitor. Istoricul Constantin C. Giurescu l-a numit, pe bună dreptate, "*cel mai mare ctitor al neamului nostru*". Călătorul sirian Paul de Alep spune că domnitorul a înălţat o sută cincizeci de biserici, luând în considerare, desigur, şi celelalte ctitorii ridicate în acea perioadă de cler sau boierime. Cu toate acestea, opinia lui Nicolae Stoicescu a fost acceptată de majoritatea istoricilor, anume că Matei Basarab a

ridicat din temelie aproximativ patruzeci de biserici, la care se adaugă refacerea multor altora.
Ansamblul fortificat al mănăstirii Arnota, de la Costeşti, este unul dintre primele şi cele mai reprezentative ctitorii ale domnitorului, care a dorit să fie aici necropola familiei sale. Nu mai puţin importante sunt mănăstirile: Căldăruşani, Sadova, Măxineni, Plătăreşti, Strehaia, Plumbuita, Brâncoveni, Cornăţel, Negoeşti, Brebu, schiturile: Bărbăteşti, Pinul; bisericile de mir: Săridar şi Sfinţii Apostoli din Bucureşti, Sfântul Dumitru din Craiova, Sfinţii Împăraţi şi Sfântul Nicolae-Androneşti din Târgovişte, Sfinţii Apostoli din Ploieşti, Sfântul Procopie din Gherghiţa-Prahova, Sfântul Gheorghe din Piteşti, Intrarea în Biserică din Caracal, precum şi bisericile din Drăgăneşti-Teleorman, Pârşcovani şi Dobroteşti-Olt, Adormirea Maicii Domnului sau Negru Vodă din Câmpulung. Matei Vodă a ridicat biserici în Moldova (Soveja sau "Dobromira", "bună pace" în limba slavonă) şi Transilvania (biserica de la Porceşti - Turnu Roşu, lângă Sibiu). Îl găsim ctitor şi în Bulgaria: "Sfinţii Apostoli" din Sviştov şi "Sfânta Parascheva" şi "Sfântul Pantelimon" din Vidin, dar şi la Muntele Athos, unde îl întrece pe străbunul său, Neagoe Basarab. Cu banii săi, s-au reconstruit, ori s-au repictat multe biserici pe care le-a înzestrat cu preţioase danii, aşa cum este "Sfântul Mihail al Sinadelor" din Marea Lavră, unde se află tabloul votiv al domnitorului şi al Elinei Doamna.
Domnitorul va înfiinţa la mănăstirea Govora a doua tipografie din Ţara Românească (1637), după cea de la Câmpulung, şi va întemeia aici prima şcoală de cultură pe care o va înzestra cu un venit de o mie de galbeni. Aici a fost tipărită "Pravila de la Govora" (1640), prima carte de legi tradusă în româneşte, din slavonă. Matei Basarab edifică prima fabrică de hârtie din Ţara Românească, pe iazul morilor, în vecinătatea bisericii „Sfântul Gheorghe" din Râmnic. La Episcopia Râmnicului a construit „*casa tipografiei cu pivniţa de sub ea*". Numele său şi al doamnei Elina figurează în pomelnicul ctitorilor de la fostul schit Slătioarele-Ocnele Mari, pentru lucrările de renovare şi repictare aduse acestui sfânt lăcaş. Numele lui apare şi la mănăstirea Dintr-un Lemn (1635), unde ctitor este nepotul său, boierul Preda Brâncoveanu şi la multe alte lăcaşuri pe care le-a „preînnoit".
Epoca lui Matei Basarab a fost una de înflorire culturală şi de închegare a unei şcoli artistice, fără de care „şcoala brâncovenească" nu ar fi fost posibilă. A fost un adevărat protector al culturii, dar şi un puternic sprijin al Ortodoxiei, acţionând energic pentru păstrarea nealterată a tradiţiei ortodoxe.

SUFLET MATEIST

no.203.078 - Since 1859

Poate că nu este încă momentul pentru ca Matei Basarab să fie trecut în rândul sfinţilor, însă nădăjduim că, pentru viaţa sa, trăită în mare sfinţenie şi cu multă dragoste pentru Dumnezeu, pentru mulţimea ctitoriilor bisericeşti şi pentru apărarea credinţei şi a valorilor acestui neam, Matei Basarab va fi aşezat în Sinaxarul ortodox, alături de străbunul său, Sfântul Neagoe Basarab şi strănepotul său, Sfântul Martir Constantin Brâncoveanu.

SFÂNTUL APOSTOL SI EVANGHELIST MATEI

no.203.078 SUFLET MATEIST - Since 1859

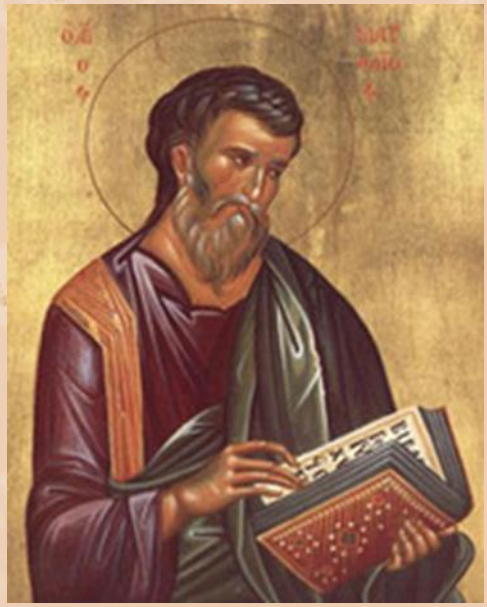

Sfântul Evanghelist şi Apostol Matei era evreu de neam şi a fost unul din cei 12 Apostoli ai Domnului. Înainte de a fi chemat de Domnul să-i fie ucenic, Sfântul fusese vameş în Capernaum, lângă lacul Galileii şi se numea Levi. În vremea şi în zona aceea, vameşul era urât şi dispreţuit de popor, ca unul care era strângător de biruri şi le amintea că sunt supuşi romanilor. A primi să fii vameş însemna, pentru ei, a primi să fii cel din urmă ticălos al neamului tău. Dar din acest Matei vameşul, Mântuitorul şi-a făcut un dumnezeiesc Apostol, care, cel dintâi, a scris, ca martor de aproape, o istorie a vieţii şi faptelor dumnezeiescului său Învăţător. Nu întâmplător, Matei înseamnă “darul Domnului”.

Ca ucenic al Mântuitorului, Sfântul Matei şi-a schimbat nu numai numele, numindu-se din Levi, Matei, ci a lepădat şi viaţa lui dinainte, aducând la Hristos, în loc de biruri, suflete de oameni, începând cu viaţa sa şi cu însuşi sufletul său. Drept aceea, şi Evanghelia sa, fericitul Matei a scris-o în două limbi: întâi în evreieşte, adică în limba aramaică, pe care a vorbit-o şi Mântuitorul şi o vorbea tot poporul, iar a doua oară, prin anii 62-63, în greceşte, adică în limba care se vorbea pe atunci în toată împărăţia romanilor, cu scopul ca vestea cea bună să o poată cunoaşte cât mai mulţi oameni. În sfânta lui Evanghelie, fericitul Matei descrie copilăria şi faptele cele mai presus de fire ale Domnului, învăţătura Sa cea dumnezeiască, patimile Lui cele mântuitoare şi preamărita Lui Înviere.
Dar, în Evanghelia sa, Sfântul Matei nu poate uita clipa când, stând la vamă, s-a întâlnit pentru prima oară faţă în faţă cu Mântuitorul şi a auzit pe Domnul zicându-i: "Vino dupa Mine!" (*Matei 9,9-13)*; nu poate uita cum el, îndată lăsând toate, a urmat Domnului şi L-a primit pe Domnul în casa sa şi cum de atunci, Domnul l-a învrednicit de s-a numărat între cei 12 Apostoli ai Săi.
Eusebiu de Cezareea şi Sfântul Epifanie ne spun că, după Înălţarea la Cer a Mântuitorului şi după ce s-a înţelepţit cu cele dumnezeieşti în ziua Cincizecimii, primind puterea Duhului Sfânt, Sfântul Matei a scris Evanghelia sa, la rugămintea iudeilor veniţi la credinţă şi că Sfântul Apostol Vartolomeu a dus această Evanghelie şi a lăsat-o în India. Tradiţia Bisericii mai ştie că, socotindu-şi încheiată munca sa de Apostol al iudeilor, Sfântul Matei s-a îndreptat spre alte

locuri ale răsăritului, străduindu-se să aprindă credinţa în Hristos printre perşi, etiopieni şi nubieni, scoţându-i din întuneric şi aducându-i pe calea cea adevărată a vieţii şi a mântuirii.

Nu se ştie lămurit unde anume şi-a sfârşit Apostolul viaţa şi ostenelile sale. O tradiţie spune că Sfântul Matei ar fi primit moartea de mucenic în Etiopia, fiind ars pe rug de necredincioşi.

Sfântul Apostol şi Evanghelist Matei este pomenit de Biserică, în fiecare an, pe 16 Noiembrie.

prof. Mihai Oprişa,
Colegiul Naţional „Matei Basarab”

prof. TEOFIL VULTUR
prof.VIORICA POPA
prof.MIHAELA COLDEA
prof.IULIANA CĂPLESCU
prof.MIHAI ORPIŞA

Elevii: *ANDREEA MATEI-XI H, ALEXANDRA VLAD-X H, SAMUEL MIREUŢĂ-XII E, ALEXANDRU ISTRATE-XII G, ŞTEFAN COSMA-XII H, ALINA GRIGORESCU-XII H, ANCA NIŢU-XII G, TUDOR ANGHEL-X D, CLAUDIA GIOGAN-X D, BIANCA TOMA-X D, MARIUS BOBLEAGA- XI G*

Tehnoredactare: BOGDAN IONIŢĂ-XI E